

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

สหกรณ์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร
ของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

Financial Feasibility Study on the Establishment of Agricultural Central Market of
Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Limited

นามผู้วิจัย นางสาวนันทน์กัศ มาลัย

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ กุ์เจริญประสิทธิ์, D.B.A.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์, Dr.rer.soc.oec.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของ
สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

Financial Feasibility Study on the Establishment of Agricultural Central Market of Tah Wang Pha
Agricultural Cooperative Limited

โดย

นางสาวนันท์นภัส มาลัย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2553

นันทน์ภัต มาลัย 2553: การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลาง
สินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ภาควิชาสหกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ ปิติปัญญา, Ph.D. 100 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ 1) ศึกษาถึงพัฒนาการและวิเคราะห์ผลการดำเนินการ
ของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด และ 2) ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาด
กลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด โดยกำหนดอายุโครงการเท่ากับ 20 ปี และ
ใช้อัตราคิดลดร้อยละ 8

การศึกษาใช้ข้อมูลสถิติจากเอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด และ
หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ

การศึกษาค่าความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการ ซึ่งว่าโครงการมีความเหมาะสมในการ
ลงทุน เนื่องจากมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวกเท่ากับ 6,136,425 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อ
ต้นทุนเท่ากับ 1.14 และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการมีค่าเท่ากับ 8.73 ต่อปี ตลาดกลางสินค้า
เกษตรของสหกรณ์สามารถรองรับในความเสี่ยงได้ระดับหนึ่งคือ ต้นทุนสามารถเพิ่มขึ้นได้ไม่เกิน
ร้อยละ 13.58 และผลประโยชน์สามารถลดลงได้ไม่เกินร้อยละ 11.96 ดังนั้นสหกรณ์การเกษตร
ทำวังผา จำกัด ควรลงทุนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Nunnabhat Malai 2010: Financial Feasibility Study on the Establishment of Agricultural Central Market of Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Limited. Master of Arts (Cooperative Economics), Major Field: Cooperative Economics, Department of Cooperatives. Thesis Advisor: Assistant Professor Rangsan Pitipunya, Ph.D. 100 pages.

The objective of this research are 1) study the development and analyse financial situation of Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Ltd. and 2) study the financial feasibility of the Establishment of Agricultural Central Market of Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Ltd. This central market project is 20 years project, The discount rate used in this study is 8 percent.

This study used secondary data collected from the documents of Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Ltd., and relevant departments. These data were analysed by both descriptive and quantitative methods.

This study indicated as follows : 1) net present value (NPV) is 6,136,425 baht, 2) benefit cost ratio (BCR) is 1.14, and 3) internal rate of return (IRR) is 8.73 percent. It means that the project is financially feasible. Moreover the sensivity pointed that the project will not feasible if cost of the project increases more than 13.58 percent or the benefit decreases more than 11.96 percent from the base case.

Therefore, Agricultural Central Market of Tah Wang Pha Agricultural Cooperative Ltd. should be established.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยเกิดจากความเอาใจใส่ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ปิติปัญญา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ กุ์เจริญประสิทธิ์ กรรมการวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และดร. สมเกียรติ ฉายไธสง ผู้ทรงคุณวุฒิ ฯ ซึ่งข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ ผู้จัดการวินัย หารดี ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด และคุณพนวิวัฒน์ ปานเจริญ ที่ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์เป็นอย่างดีในเรื่องเอกสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ ได้ศึกษา และได้เข้าใจทั้งทางด้านวิชาการ รวมทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ

ท้ายที่สุดนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่ ๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนน้องคนนี้อย่างเต็มที่ และขอขอบคุณ คุณกิตติพล รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคน ที่เป็นกำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

นันทันท์ มาลัย
พฤษภาคม 2553

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	4
เครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน	4
ตลาดกลางสินค้าเกษตร	9
การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	37
ความเป็นมาและพัฒนาการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	37
วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ นโยบาย โครงสร้างการบริหาร	
และผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	40
โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ผลการวิจัย	54
ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด	54
ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร	
ของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด	60
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	89
ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด	89
ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร	
ของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด	90
ข้อเสนอแนะ	92
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	93
ภาคผนวก	97
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	100

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	งบบุคลากรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด	45
4.2	ประมาณการผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปีที่มาใช้บริการตลาดกลาง	50
4.3	การจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานในตลาดกลางสินค้าเกษตร	53
5.1	อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง	56
5.2	อัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์	57
5.3	อัตราส่วนขีดความสามารถในการบริหาร	57
5.4	อัตราส่วนขีดความสามารถในการทำกำไร	58
5.5	อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน	60
5.6	ประมาณการต้นทุนผันแปรของตลาดกลางสินค้าเกษตร	65
5.7	ประมาณการต้นทุนแรงงานของตลาดกลางสินค้าเกษตร	66
5.8	ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินของตลาดกลางสินค้าเกษตร	67
5.9	ค่าภาษีโรงเรือนฯ ค่าภาษีบำรุงท้องที่ของตลาดกลางสินค้าเกษตร	68
5.10	ค่าใช้จ่ายในการประกันภัยของตลาดกลางสินค้าเกษตร	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.11	ประมาณการต้นทุนผันแปรของตลาดกลางสินค้าเกษตร	70
5.12	ประมาณการค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของตลาดกลางสินค้าเกษตร	71
5.13	ต้นทุนรวมจากการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรในช่วง 1 ปี	72
5.14	ประมาณการรายรับจากค่าเช่าของตลาดกลางสินค้าเกษตร	74
5.15	ประมาณการรายรับจากค่าบริการของตลาดกลางสินค้าเกษตร	76
5.16	รายรับรวมจากการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรในช่วง 1 ปี	77
5.17	ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของตลาดกลางสินค้าเกษตร	79
5.18	อัตราผลตอบแทนภายในของตลาดกลางสินค้าเกษตร	81
5.19	ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของตลาดกลางสินค้าเกษตรในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท	83
5.20	อัตราผลตอบแทนภายในของตลาดกลางสินค้าเกษตรในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท	85
5.21	ผลการวิเคราะห์โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตร	88

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

4.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

45

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) สนับสนุนการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการตลาดและการกระจายผลผลิตไปสู่ตลาด การเตรียมความพร้อมเพื่อแสวงหาโอกาสจากการค้าเสรีให้สามารถสร้างกลไกเชื่อมโยงระหว่างตลาดท้องถิ่น ตลาดกลาง สินค้าเกษตรในระดับภูมิภาค ให้มีขีดความสามารถรองรับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างกว้างขวางอันเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์หลัก และในส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) มียุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์หลักคือการสร้างระบบการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนให้เป็นธรรมและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม รวมทั้งกระทรวงพาณิชย์ที่มีกรอบนโยบายในการสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจ การค้าภายในประเทศ สร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร ที่มีความเป็นธรรมต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจ สะท้อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวนโยบายของรัฐบาล ในภาคเศรษฐกิจระบบตลาดมีนโยบายที่จะให้กลไกการตลาดสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่และอาศัยกลไกการตลาดเสรีเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันด้วยความเป็นธรรม (กรมการค้าภายใน, 2552)

สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด มีสมาชิกส่วนใหญ่ทำการเกษตรทั้งทำไร่และทำสวน พืชสวนที่สำคัญและเป็นอาชีพหลักของเกษตรกร ได้แก่ การปลูกผักกาดเขียวปลี ผักกาดขาวปลี แตงกวา กะหล่ำปลี ส่วนพืชสวน ได้แก่ ส้มเขียวหวาน มะม่วง ลำไย และลิ้นจี่ ในช่วงที่ผ่านมาเมื่อผลผลิตที่ออกมาสู่ตลาดในช่วงเก็บเกี่ยวส่วนมากมักประสบปัญหาความผันผวนของราคา เกษตรกรไม่ได้รับยุติธรรมด้านราคา มีปัญหาในการรวบรวมและกระจายผลผลิต ขาดสถานที่รองรับและกระจายสินค้าอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เนื่องจากขาดระบบการตลาดและการเก็บรักษาที่ดี

ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะมีการรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นมาเพื่อสร้างอำนาจต่อรองในการแก้ปัญหาด้านการผลิตและการตลาดให้แก่สมาชิกแต่สหกรณ์ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้มากนัก และจากปัญหาดังกล่าวประกอบกับแนวทางพัฒนาตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจข้างต้นสหกรณ์จึงมี

แนวคิดที่จะจัดตั้งโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรของสมาชิกในระยะยาวอย่างถูกวิธีและมีรูปแบบมาตรฐานชัดเจน สามารถรองรับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในยุคการค้าเสรีได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

เพื่อให้การจัดตั้งตลาดกลางเป็นไปได้ด้วยความรอบคอบ และสามารถสร้างประโยชน์แก่สหกรณ์และสมาชิกได้อย่างแท้จริงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาถึงพัฒนาการและวิเคราะห์ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด
2. ศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการศึกษาเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการลงทุนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุดต่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาทางวิชาการให้กับสหกรณ์อื่น

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด กำหนดระยะเวลาโครงการไว้ 20 ปี ตามอายุการใช้งานของอาคารสำหรับข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับ ราคา วัสดุ อุปกรณ์การก่อสร้าง ค่าแรงงานและรายได้จากการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร จะคำนวณโดยใช้ข้อมูลในปี พ.ศ.2552

นิยามศัพท์

การศึกษาความเป็นไปได้ หมายถึง กระบวนการในการตัดสินใจว่า โครงการที่คิดขึ้นมาสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ ศึกษาความคุ้มค่าของโครงการ โดยอาจจะพิจารณาจากการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายและผลตอบแทน ถ้าโครงการจะมีความคุ้มค่าก็ต่อเมื่อผลตอบแทนของโครงการมีมากกว่าค่าใช้จ่าย

โครงการ หมายถึง กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อหวังผลตอบแทน กิจกรรม หรืองานดังกล่าวต้องเป็นหน่วยงานอิสระที่สามารถทำการวิเคราะห์ วางแผน และนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งมีลักษณะชัดเจนถึงจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุด

ต้นทุนรวม หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร โดยครอบคลุมถึงต้นทุนในการจัดตั้งตลาดกลาง ต้นทุนผันแปร ต้นทุนในการให้บริการ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ตลาดกลางสินค้าเกษตร หมายถึง แหล่งรวบรวมและซื้อขายสินค้าเกษตรเป็นประจำ ตลอดปีที่มีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมากเข้ามาทำการแข่งขันการซื้อสินค้าโดยตรงในรูปการขายส่ง ด้วยวิธีการตกลงราคาอย่างเปิดเผยหรือประมูลราคา ตั้งอยู่ในศูนย์กลางการคมนาคมและมีอาณาเขตพื้นที่กว้างขวางและสะดวกในการดำเนินกิจกรรมการตลาด และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะให้บริการแก่ผู้ซื้อผู้ขาย อาทิสถานที่ซื้อขาย ลานจอดรถ สถานที่เก็บรักษาสินค้า หรือคลังสินค้า สาธารณะ สถานที่ขนส่งและบริการ ข่าวสารข้อมูลทางการตลาด เครื่องชั่งกลาง อุปกรณ์สำหรับการขนถ่ายสินค้าและการตรวจสอบคุณภาพ โทรทัศน์ ห้องสุขา การรักษาความปลอดภัย การใกล้เคียงข้อพิพาท น้ำและไฟฟ้า เป็นต้น กุลยา อนุ โลก (2546 อ้างถึง เซชชัย, 2535:4)

รายรับรวม หมายถึง ผลตอบแทนรวมจากการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตร

รายรับสุทธิ หมายถึง รายรับรวมที่ถูกหักต้นทุนรวมออกเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นรายรับสุทธิของตลาดกลางสินค้าเกษตร

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสาร

ในบทนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการวิเคราะห์ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด และการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด มี 3 ส่วน คือ เครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลาดกลางสินค้าเกษตร และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

เครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน

แนวคิด CAMEL Analysis

CAMEL Analysis เป็นเครื่องมือที่วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและข้อมูลที่ได้สามารถเป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าแก่ฝ่ายบริหารเพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสหกรณ์ องค์ประกอบที่สำคัญมีดังนี้ (ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548)

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C: Capital Strength)

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงหรือความเข้มแข็งของเงินทุน เป็นการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แหล่งเงินทุนที่สามารถป้องกันผลกระทบจากความเสียหายทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ เงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

ความเพียงพอและความเข้มแข็งของเงินทุน เน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลักการมี
 ทุนของสหกรณ์เพียงพอกับความเสี่ยงต่างๆ และทุนของสหกรณ์ควมมีลักษณะไม่ผูกพันที่จ่าย
 ผลตอบแทน หากเงินทุนภายนอกมากกว่าทุนของสหกรณ์แสดงว่าทุนของสหกรณ์ไม่เพียงพอและมี
 ภาระผูกพันทางการเงิน ผู้บริหารสหกรณ์ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ทุนเพื่อสร้างรายได้
 รองรับ

ความเสี่ยงของเงินทุน การก่อหนี้ในอัตราที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ด้วยทุนของสหกรณ์มี
 ความเสี่ยงจากสัดส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ถ้าผลหนี้สินน้อยกว่าทุนของสหกรณ์ย่อมสามารถ
 รองรับหนี้ได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ หากผลหนี้มากกว่าทุน สหกรณ์มีความ
 เสี่ยงต้องระดมทุนและบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้รองรับความเสี่ยง

การให้ผลตอบแทน ผลตอบแทนมากหรือน้อย วัตถุประสงค์จากอัตรากำไรต่อส่วนของทุนสหกรณ์
 หากมีอัตราสูงแสดงว่าทุนไปสร้างรายได้ดีหรือลงทุนในสินทรัพย์ที่มีคุณภาพดี

สำหรับอัตราส่วนการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ประกอบด้วย
 อัตราส่วนต่อไปนี้

- 1) อัตราหนี้สินต่อทุน (เท่า) $= \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
- 2) อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า) $= \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
- 3) อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ (ร้อยละ) $= \frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (A: Asset Quality)

คุณภาพของสินทรัพย์เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่ลงทุนก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์
 อย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพ เช่น ลูกหนี้
 และสินทรัพย์รวม เป็นต้น

การลงทุนในสินทรัพย์ที่เสี่ยง ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือลงทุนจมอยู่ในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการ เช่น สินค้า เงินฝากธนาคาร อาจส่งถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์

คุณภาพสินทรัพย์มุ่งเน้น ไปที่สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ความเพียงพอของการสำรอง การด้อยคุณภาพของสินทรัพย์ เช่น กรณีมีหนี้สินที่ค้างชำระและสินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีการสำรองหนี้ สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

สินทรัพย์นำไปสร้างรายได้และให้ผลตอบแทน โดยสินทรัพย์ที่มีคุณภาพดีสามารถแปลงเป็นรายได้ ให้ผลตอบแทนเท่าไร วัตถุประสงค์กำไร หรือรายได้ต่อสินทรัพย์ หากอัตราสูงแสดงว่าคุณภาพสินทรัพย์ดีมีรายได้เข้ามา หากอัตราต่ำแสดงว่าสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไม่ก่อให้เกิดรายได้ สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและมีสภาพคล่อง

สำหรับอัตราส่วนการวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ ประกอบด้วยอัตราส่วนต่อไปนี้

- 1) อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ) =
$$\frac{\text{ขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$
- 2) อัตราการผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ) =
$$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}}$$
- 3) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (ร้อยละ) =
$$\frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร (M: Management Capability)

ชีตความสามารถในการบริหารงานเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการวางกลยุทธ์ และจัดโครงสร้างองค์กรในการนำพองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่สหกรณ์ต้องเผชิญ

การบริหารจัดการและโครงสร้างธุรกิจทุกธุรกิจต้องมีความสอดคล้องกัน ประเภทสหกรณ์กับโครงสร้างธุรกิจมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ เช่น สหกรณ์ประเภทการเกษตรเน้นไปที่ธุรกิจซื้อกับธุรกิจขาย ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต้องเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยที่มูลค่าธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นผลรวมของเงินรับฝากจากสมาชิกกับเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก

ขีดความสามารถในการบริหารงานและการควบคุมภายใน พิจารณาการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีระบบควบคุมภายในซึ่งมีผลต่อสภาพคล่อง และการทำกำไรของสหกรณ์ บทบาทการบริหารในอนาคตต่อภาวะแข่งขันเพื่อการวางแผนในอนาคต

สำหรับอัตราส่วนการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการบริหาร ประกอบด้วยอัตราส่วนต่อไปนี้

$$1) \text{ อัตราการเติบโตของธุรกิจ (ร้อยละ)} = \frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}{\text{มูลค่ารวมธุรกิจปีก่อน}} \times 100$$

มิติที่ 4 การทำกำไร (E: Earning Sufficiency)

การทำกำไรเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการรักษาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำ และเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นของแต่ละธุรกิจให้มากที่สุด รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของสหกรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไร และคุณภาพของกำไร ขึ้นอยู่กับการบริหารควบคุมรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบรายได้กับค่าใช้จ่ายที่ละรายการว่ามีกำไรขั้นต้นหรือไม่ หากบริหารค่าใช้จ่ายดีมีประสิทธิภาพ กำไรสูง ตรงข้ามกันหากบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดี ไม่เหมาะสมกับรายได้ กำไรต่ำ รวมถึงอัตรากำไรดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในอัตราที่ต่ำ ซึ่งจะมีส่วนกระทบต่อการทำกำไรของสหกรณ์

วินัยทางการเงินมีผลต่อรายได้ ระบบสหกรณ์มิได้มุ่งเน้นกำไรเป็นหลัก หากแต่มุ่งเน้นสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งมีฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ กำไรจึงขึ้นอยู่กับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การมีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินที่ดีของสมาชิก ส่งผลต่อรายได้และฐานะการเงินของสหกรณ์

สำหรับอัตราส่วนการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วยอัตราส่วนต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 1) \text{ อัตรากำไรต่อสมาชิก (บาท)} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}} \\
 2) \text{ อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท)} &= \frac{\text{เงินรับฝากสมาชิก} + \text{ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}} \\
 3) \text{ อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (บาท)} &= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}} \\
 4) \text{ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อ-} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}} \\
 &\text{(ร้อยละ)} \\
 5) \text{ อัตราการเติบโตของทุนสำรอง} &= \frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \\
 &\text{(ร้อยละ)} \\
 6) \text{ อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น} &= \frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \\
 &\text{(ร้อยละ)} \\
 7) \text{ อัตราการเติบโตของกำไร} &= \frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน} \times 100}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \\
 &\text{(ร้อยละ)} \\
 8) \text{ อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)} &= \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{รายได้หลักของสหกรณ์}}
 \end{aligned}$$

มิติที่ 5 สภาพคล่อง (L: Liquidity)

สภาพคล่องหรือความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน เป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสด หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุนสหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

ความเพียงพอของสินทรัพย์ในการแปลงสภาพเป็นเงินสด ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน พิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน หากสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่า ถือว่ามีสภาพคล่องดี อย่างไรก็ตามต้องพิจารณาตัวสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้เร็วด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงินเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงิน มีสินทรัพย์สภาพคล่องดำรงไว้เพียงพอกับภาระผูกพันทางการเงินที่จะถึงกำหนดหรือไม่ สาเหตุหลักของการขาดสภาพคล่องนั้นมาจากการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินไม่ดีพอ รวมถึงปัญหาจากผลการดำเนินงาน เช่น มีภาระหนี้สินระยะสั้นมากการถอนเงินฝากมากกว่าปกติ การนำเงินกู้ยืมระยะสั้นไปให้กู้ระยะยาว เป็นต้น ครอบคลุมของการเปลี่ยนเป็นเงินสด หรือกระแสเงินสดเข้ามาเพียงพอหรือไม่

สำหรับอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่อง ประกอบด้วยอัตราส่วนต่อไปนี้

1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	=	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
2) อัตราหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)	=	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$
3) อายุเฉลี่ยสินค้า (วัน)	=	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$

ตลาดกลางสินค้าเกษตร

ความหมายของตลาดกลางสินค้าเกษตร

กรมการค้าภายใน (2552) ความหมายของตลาดกลางสินค้าเกษตรคือ สถานที่นัดพบเพื่อการซื้อขายสินค้าเกษตรที่มีผู้ซื้อและผู้ขายจำนวนมาก เข้ามาทำการซื้อขายโดยตรง ด้วยวิธีการตกลงราคาหรือประมูลราคากันอย่างเปิดเผย ภายใต้ราคาที่เป็นการธรรมด้วยการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ คลังเก็บรักษาสินค้า อุปกรณ์ชั่ง ตวง วัดและคัดเกรดสินค้าที่ได้มาตรฐาน รวมถึงบริการด้านข้อมูลข่าวสารทางการตลาดเพื่อประกอบการซื้อขาย

“ตลาดกลางสินค้าเกษตร” มิติใหม่ในการส่งเสริมเกษตรกรไทยให้มีช่องทางในการซื้อขายสินค้าเกษตรอย่าง เป็นระบบ และลดปัญหาสินค้าราคาตกต่ำในอนาคต “ตลาดกลางสินค้าเกษตร” มิติใหม่ในการส่งเสริมเกษตรกรไทยให้มีช่องทางในการซื้อขายสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบและลดปัญหาสินค้าราคาตกต่ำในอนาคต

ตลาดกลางแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ กุหลาบ อนุโลก (2546 อ้างถึง กรมการค้าภายใน, 2534)

1. ตลาดกลางข้าวและพืชไร่
2. ตลาดกลางผักและผลไม้
3. ตลาดกลางปศุสัตว์
4. ตลาดกลางสัตว์น้ำ

องค์ประกอบที่สำคัญของตลาดกลาง มีดังนี้คือ

1. มีสถานที่ซื้อขายเปิดเผย และมีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมากเข้ามาทำการแข่งขันการซื้อขายสินค้าทำให้กลไกราคาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีระบบการซื้อขายที่มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ กล่าวคือ มีการซื้อขายในรูปขายส่งด้วยวิธีตกลงราคาอย่างเปิดเผย หรือประมูลราคามีเครื่องตรวจสอบคุณภาพและเครื่องชั่งตวงวัดที่ได้มาตรฐาน เป็นต้น
3. มีระบบข้อมูลข่าวสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และมีป้ายแสดงราคาสินค้าที่ซื้อขายสำหรับบริการให้กับผู้ซื้อผู้ขายได้รับทราบอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจในการค้าขายได้อย่างเหมาะสม
4. มีคลังสินค้าหรือสถานที่เก็บสินค้าเพื่อบริการด้านรับฝาก หรือรับจำหน่ายสินค้าเกษตรในกรณีที่ผู้ขายประสงค์จะเก็บสินค้าไว้รอราคา หรือยังไม่ตัดสินใจจำหน่ายสินค้าทันที
5. มีสินเชื่อนับสนุนแก่ผู้ซื้อและผู้ขายที่เข้ามาทำการซื้อขายในตลาดกลางสินค้าเกษตร

6. มีบริการกิจกรรมการตลาดและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้กับผู้ซื้อ ผู้ขาย เช่น การรวบรวมสินค้า ลานจอดรถ การขนถ่ายสินค้า การขนส่ง เจ้าหน้าที่บริการตลาด โทรศัพท์ และบ้านพักสำหรับผู้ซื้อผู้ขาย เป็นต้น

7. มีกฎระเบียบที่จะรักษาความเป็นธรรมในการซื้อขายให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขาย เช่น การชำระเงิน การคิดค่าบริการ การกำหนดเวลาเปิดปิดตลาด การระงับข้อพิพาท และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น (กฤษฎา อนุ โลก, 2546 อ้างถึง เซชชัย เรื่องทวิคุณ, 2535: 5)

ลักษณะการดำเนินงานของตลาดกลาง อาจเป็นไปได้หลายรูปแบบตามความสามารถของเจ้าหน้าที่ดำเนินงานตลาดกลาง ธุรกิจที่ตลาดกลางจะดำเนินการได้มักจะประกอบด้วย (กฤษฎา อนุ โลก, 2546 อ้างถึง นารี, 2531: 3)

1. การดำเนินการจัดหาและรวบรวมผลผลิตจากแหล่งผลิต และบริการขนส่งเข้าตลาดกลาง
2. ให้บริการซื้อขายโดยจัดการประมูลสินค้าหรือขายทอดตลาด
3. ดำเนินการจัดชั้นคุณภาพสินค้า แปรรูป และเก็บรักษาสินค้าเพื่อรอขายหรือเพื่อรักษาเสถียรภาพราคา
4. ดำเนินการกระจายข่าวสารและข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสินค้า และช่วยเหลือแนะนำ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ในการวางแผนการผลิตและการตลาดสินค้า

รูปแบบตลาดกลางสินค้าเกษตร

กฤษฎา อนุ โลก , (2546 อ้างถึง กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2528) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของตลาดกลางสินค้าเกษตรว่ามีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. ตลาดกลางระดับไร่นา เป็นตลาดกลางระดับล่างที่สุดและที่อยู่ใกล้ตัวเกษตรกรมากที่สุด ซึ่งเกษตรกรจะเป็นผู้นำ สินค้าเกษตรมาจำหน่ายด้วยตนเอง ตลาดกลางระดับไร่นาเป็นศูนย์สินค้าเกษตรที่เป็นสถานที่อำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการจำหน่ายสินค้าโดยตรงให้แก่ผู้ซื้อโดยไม่ต้องผ่านคนกลางหลายชั้นตอน การจัดตั้งตลาดกลางระดับไร่นาควรจะต้องอยู่ใกล้แหล่งผลิตสินค้าเกษตร

2. ตลาดกลางระดับท้องถิ่น เป็นตลาดกลางระดับสูงต่อจากระดับไร่นา ซึ่งผู้ขายจะเป็นเกษตรกร และผู้รวบรวมสินค้าจากแหล่งผลิตซึ่งตลาดกลางระดับนี้อาจจะมีคลังสินค้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกทางการตลาดด้วย ผู้ซื้อเป็นพ่อค้าระดับท้องถิ่นหรือสูงกว่าเข้ามาประมูลซื้อ

3. ตลาดกลางระดับภูมิภาค เป็นตลาดระดับใหญ่ของภาค ซึ่งเป็นตลาดที่เชื่อมโยงกับตลาดกลางระดับประเทศและจะมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตลาดหลายฝ่ายมาร่วมใช้บริการที่ตลาดแห่งนี้ซึ่งได้แก่ กลุ่มขายพืชผลของเกษตรกร พ่อค้าขายส่ง โรงงานแปรรูป พ่อค้าคนกลาง (หยง) ไปจนถึงผู้ส่งออก

4. ตลาดกลางระดับประเทศ เป็นตลาดกลางปลายทางที่รวบรวมผลผลิตจากแหล่งต่างๆ เพื่อจำหน่ายในกรุงเทพฯ จังหวัดอื่น ๆ และส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศ ถ้าจะวิเคราะห์ให้ดีแล้วก็จะเห็นว่าตลาดกลางระดับภูมิภาคนั้นก็ยังมีลักษณะที่เป็นตลาดกลางระดับประเทศได้เช่นเดียวกัน สำหรับตลาดกลางรูปแบบต่างๆ นี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่คือ แบบไม่มีระบบ และแบบมีระบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตลาดกลางแบบไม่มีระบบ

1.1 ตลาดกลางแบบดั้งเดิม เป็นตลาดกลางแบบต่างคนต่างขายในสถานที่ค้าขายของตนเอง แต่จะอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกัน การค้าเป็นไปโดยเสรีไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับ การซื้อขายมักเป็นระบบต่อรองราคากันตัวต่อตัวโดยผู้ค้าอาจมีปัจจัยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการตลาดเป็นของตนเอง เช่น คลังสินค้า เครื่องชั่งตวงวัด รถบรรทุก

1.2 ตลาดกลางแบบใหม่ เป็นตลาดกลางที่มีรูปแบบที่พัฒนาขึ้น กล่าวคือ ตลาดกลางที่มีผู้จัดตั้งขึ้นนั้นจะมีสถานที่รวมให้ผู้ซื้อผู้ขายมาติดต่อค้าขายกันได้ การค้ามีลักษณะของการประมูลหรือการต่อรองราคา แต่ตลาดกลางนี้ได้มีกฎระเบียบมากมายนักและไม่มีความหมายบังคับ

2. ตลาดกลางที่มีระบบ เป็นตลาดที่มีสถานที่ซื้อขายอันเป็นแหล่งรวมให้ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบปะกัน ผู้ซื้อผู้ขายต้องเป็นสมาชิกของตลาด มีระบบการควบคุมตลาดหรือโครงสร้างการตลาดที่แน่ชัด การซื้อขายในตลาดอาจทำโดยตรงหรือผ่านนายหน้า การดำเนินการซื้อขายเป็นไปโดยเปิดเผยโดยวิธีการประมูลหรือต่อรองราคาเป็นตลาดที่มีกฎหมายรองรับและดำเนินงานภายใต้

กฎระเบียบ การตกลงซื้อขายกันอาจมีการทำ สัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งมีบริการต่าง ๆ จาก ตลาดกลาง เช่น คลังสินค้า ข่าวสารข้อมูล การคิดแยกชั้นคุณภาพสินค้าและการขนส่ง เป็นต้น

ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับตลาดกลางสินค้าเกษตร

ตลาดกลางสินค้าเกษตรจำเป็นต้องมีปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยสนับสนุนในการดำเนินงานด้วยกัน ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและผู้ดำเนินการตลาดเห็นสมควร ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญมีดังนี้ (กุลยา อนุโลก, 2546 อ้างถึง สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527)

1. คลังสินค้า อาจเป็นอิสระหรือเป็นส่วนหนึ่งของตลาดกลาง คลังสินค้าจะทำหน้าที่รับฝากสินค้าของผู้ขายที่ยังไม่พอใจราคาขณะนั้น หรืออาจจะรับจำนำสินค้าของผู้ที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินด่วน
2. ข่าวสารการตลาดทั้งนี้อาจเป็นระบบการสื่อสารที่ติดต่อระหว่างประเทศ อันทำให้เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างตลาดกลางระดับประเทศกับตลาดกลางระดับล่าง นอกจากนี้ยังควรมีบอร์ดแสดงราคาและปริมาณการซื้อขายในตลาดกลางแต่ละวัน เพื่อให้ผู้ซื้อผู้ขาย และผู้รู้ความเคลื่อนไหวของภาวะตลาดได้
3. ตลาดกลางอาจมีการให้สินเชื่อแก่ผู้ซื้อผู้ขายในตลาด หรือติดต่อให้ธนาคารพาณิชย์มาประจำที่ตลาดกลาง
4. ตลาดกลางอาจจัดให้มีบริการตรวจสอบคุณภาพสินค้า โดยจัดให้มีการชั่งน้ำหนัก การตรวจสอบขั้นมาตรฐานสินค้าที่เข้ามาค้าในตลาดกลาง

ตลาดกลางสินค้าเกษตรที่สมบูรณ์แบบ

จากรายงานผลการศึกษาเพื่อจัดตั้งหรือจัดให้มีตลาดสินค้าเกษตรของประเทศ พบว่าตลาดกลางสินค้าเกษตรที่สมบูรณ์แบบ ควรมีหน้าที่ทางการตลาดและปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ดังนี้ (กุลยา อนุโลก, 2546 อ้างถึง บริษัท การจัดการเกษตรและอุตสาหกรรม จำกัด, 2527)

1. มีผู้ซื้อผู้ขายเป็นจำนวนมากเหมาะสมกับชนิดของสินค้าและระดับตลาด

2. มีระบบการซื้อขายเป็นมาตรฐาน โดยการสนับสนุนให้มีวิธีการประมูลซื้อขายตามตัวอย่างสินค้า หรืออาจจะซื้อขายโดยใช้ใบประทวนสินค้าก็ได้ ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยให้ระบบการซื้อขายแบบนี้มีประสิทธิภาพได้ จำเป็นต้องมีมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ เช่น มาตรฐานสินค้า การจัดชั้นคุณภาพ และการชั่งตวงวัด

บทบาทที่สำคัญของตลาดกลาง ตลาดกลางมีบทบาทสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. สร้างโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด
 - 1.1 มีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมาก
 - 1.2 มีข้อมูลและข่าวสารประกอบการตัดสินใจซื้อขายที่ครบถ้วนและทันเวลา
2. เพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนทางการตลาดสินค้าเกษตร
 - 1.1 มีการนำเสนอข้อมูลการซื้อขายสินค้าเกษตร
 - 1.2 มีสินค้าหลากหลายมาจำหน่ายในตลาดกลาง
 - 1.3 มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสม
 - 1.4 มีบริการหรือรูปแบบการขนส่งที่ลดต้นทุนการขนส่ง
 - 1.5 มีบริการในลักษณะที่ครบวงจร (One Stop Service)
3. ลดความสูญเสียและความเสี่ยงที่เกิดจากการรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร
 - 3.1 ความสูญเสียจากการขนส่ง
 - 3.2 ความเสี่ยงจากคุณภาพสินค้า

3.3 ความเสี่ยงจากการชำระเงิน

3.4 ความเสี่ยงจากการไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้หมด

4. ขกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรไทย

4.1 กำหนดให้สินค้าเกษตรที่เข้าสู่ตลาดกลางต้องเป็นสินค้าที่มีมาตรฐานแน่นอน และสามารถจัดมาตรฐานสินค้าได้ชัดเจน

4.2 ครอบคลุมทั้งมาตรฐานประเภทสินค้า (เกรดของสินค้า) มาตรฐานบรรจุภัณฑ์ มาตรฐานปริมาณสินค้า (ขนาดและน้ำหนัก) และมาตรฐานความปลอดภัย

4.3 ตลาดกลางจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อมีระบบตรวจสอบมาตรฐานและคุณภาพสินค้าที่รวดเร็วและต้นทุนต่ำ สามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้ซื้อได้สูงกว่าการซื้อขายผ่านช่องทางอื่นๆ

5. ขกระดับราคาสินค้าไทย

5.1 ตลาดกลางเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถพบผู้ซื้อจำนวนมาก

5.2 โดยเฉพาะการสนับสนุนให้เกิดการซื้อขายด้วยการประมูลราคา

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ความหมายของโครงการ

“ความหมายของโครงการคือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ โดยมุ่งหวังจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในอนาคตจากการลงทุนนั้น ๆ ในช่วงเวลาที่มีการลงทุน”

ฐาปนา จีนไพศาล (2540 อ้างถึง ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ, 2538) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “โครงการ หมายถึงกิจกรรม หรืองานที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนในกิจกรรม หรืองานดังกล่าวจะต้องเป็นหน่วยอิสระหน่วยหนึ่งที่สามารถทำการวิเคราะห์วางแผน และนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของโครงการ”

ลักษณะของโครงการ

จากความหมายของโครงการข้างต้น โครงการที่มีความเป็นโครงการอย่างครบถ้วนจะ ประกอบไปด้วยคุณลักษณะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ โครงการจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ ต้องการจากการดำเนินงานเอาไว้ทั้งนี้เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแนวทางในการจัดเตรียมโครงการ การดำเนินงานตามโครงการรวมทั้งการติดตามและประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดลง วัตถุประสงค์ ของโครงการอาจกำหนดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งก็ได้

2. ความเป็นอิสระหรือความเป็นเอกเทศ โครงการจะต้องมีความเป็นอิสระหรือความเป็น เอกเทศ โครงการต้องมีการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงาน ขอบเขตในการบริหารและความ รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน โครงการ ความเป็นอิสระหรือความเป็นเอกเทศของโครงการไม่ได้ หมายความว่าโครงการนั้น ๆ จะไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันไม่ได้ เพียงแต่โครงการหนึ่ง ๆ จะต้องมีความเป็นเอกเทศในตัวของมันเองเพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ วางแผน ควบคุม และติดตาม ผลการดำเนินงานของโครงการ

3. กิจกรรมหรือรูปแบบการดำเนินงานที่จะต้องจัดให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกัน โครงการจะต้องประกอบไปด้วยกิจกรรมหลายด้านด้วยกัน ทั้งกิจกรรมที่เป็นส่วนการดำเนินงาน ตามโครงการ และกิจกรรมที่เป็นส่วนการบริหารและจัดการ โครงการ กิจกรรมเหล่านี้จะต้อง สืบเนื่องกันไปตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นในการกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับโครงการ การวางแผนโครงการ การ ดำเนินงานตามโครงการไปจนถึงเสร็จสิ้นโครงการ โดยการดำเนินงานตามโครงการจะต้องมีการ กระทำเป็นขั้นตอนและมีการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ๆ อยู่ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับโครงการมีอยู่มารวมถึงความผันแปรของสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโครงการมี อยู่ตลอดระยะเวลาของการดำเนินงาน เรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวจะต้องผ่านการวิเคราะห์และตัดสินใจเพื่อ ไม่ให้เกิดการขัดแย้งระหว่างกัน

4. สถานที่ตั้งของโครงการ โดยทั่วไปโครงการต่าง ๆ มักจะต้องมีสถานที่ตั้งเพื่อการดำเนินงาน โดยต้องระบุให้แน่ชัดว่าจะตั้งอยู่ที่ใด เพราะสถานที่ตั้งของโครงการนี้นับว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ตั้งของโครงการจะมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการดำเนินงานในส่วนอื่น ๆ ของโครงการ เช่นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ความสะดวกในการขนส่งและการติดต่อสื่อสาร ความสะดวกในเรื่องไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ผลตอบแทนของโครงการรวมถึงสถานะแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อโครงการ ซึ่งแต่ละโครงการจะต้องพิจารณาเลือกหาสถานที่ตั้งของโครงการให้เหมาะสมที่สุดจากแง่มุมต่าง ๆ ข้างต้น

5. การกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน โครงการจะต้องมีการกำหนดระยะเวลาไว้ถึงจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของโครงการ หากมีการดำเนินงานไปเรื่อย ๆ จะไม่ถือว่าเป็นโครงการจะถือว่าเป็นงานประจำที่ทำตามปกติ การกำหนดระยะเวลาของโครงการนั้นแต่ละโครงการจะไม่เท่ากัน บางโครงการอาจมีระยะเวลาโครงการสั้น บางโครงการอาจมีระยะเวลาของโครงการยาวนาน ฐานา ฉินไพศาล (2540)

ระยะเวลาของโครงการจะขึ้นอยู่กับอายุทางเศรษฐกิจหรือผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่โครงการยังคงสามารถให้ได้ หรือจะพิจารณาจากสินทรัพย์ประเภททุนของโครงการ

ความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการหมายถึง การศึกษาเพื่อต้องการทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการนั้น โดยพิจารณาจากการศึกษาด้านการตลาด การเงินของโครงการเป็นหลักเพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจในการลงทุนโครงการนั้น ๆ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนที่คุ้มค่า จันทนา จันทโร และ ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ (2536)

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ

หฤทัย มีนะพันธ์ (2544) การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อดูความเหมาะสมและเพื่อประเมินว่าโครงการที่พิจารณามีความเหมาะสมแก่การลงทุน ความเหมาะสมของโครงการนั้นจะพิจารณาจากการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ 6 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้านตลาด (Market Analysis) การวิเคราะห์ทางด้านตลาดเป็นการดูความเป็นไปได้ของตลาดซึ่งต้องวิเคราะห์และคาดคะเนอุปสงค์หรือความต้องการซื้อสินค้าที่มีผลโดยตรงต่อผลผลิตของโครงการ โดยรายละเอียดของข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ประกอบด้วย ลักษณะของผลผลิต ลักษณะตลาด วิธีการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ขนาดตลาดหรือขนาดอุปสงค์ ค่าใช้จ่ายในการขายและการจัดจำหน่ายผลผลิต อุปสงค์ที่มีต่อผลผลิต อุปสงค์ที่มีต่อผลผลิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. การวิเคราะห์ด้านเทคนิค (Technical Analysis) การวิเคราะห์ด้านเทคนิคหรือด้านวิศวกรรม เป็นการวิเคราะห์เพื่อดูความเป็นไปได้ทางเทคนิค ในการผลิตผลผลิตของโครงการ นั่นคือภายใต้สภาพทางเทคนิค ที่มีอยู่หรือหามาได้เราต้องสามารถผลิตผลผลิตได้ โดยพิจารณาเลือกใช้เทคนิคที่ให้อัตราผลตอบแทนในการลงทุนที่เหมาะสมการวิเคราะห์ยังเป็นฐานที่ดีในการกะขนาดของเงินงบประมาณลงทุนและการผลิตซึ่งนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ด้านการเงิน

3. การวิเคราะห์ด้านการบริหาร (Managerial and Organization Analysis) การวัดประสิทธิภาพหรือความสามารถของผู้บริหารนั้น สามารถพิจารณาได้จากการทำผลกำไรของโครงการดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษา เพื่อให้ได้หน่วยบริหารที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมหรือสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จ ทั้งนี้การจรรูปองค์กรซึ่งจะเป็นหน่วยบริหารนั้นต้องเป็นรูปอิสระ และมีแผนการจัดการด้านบริหาร ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยงานบริหารแต่ละหน่วยภายในโครงการ

4. การวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Analysis) ในปัจจุบันความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาตินับวันจะทวีเพิ่มขึ้น เพราะทุกคนเริ่มตระหนักว่าสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายไปส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของสังคม โดยปกติแล้วโครงการลงทุนของเอกชนมักไม่ให้ความสนใจต่อการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะผู้เป็นเจ้าของโครงการ จะคำนึงแต่ผลกำไรที่เป็นตัวเงินซึ่งตกอยู่กับตนเป็นสำคัญ

5. การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ (Economic Analysis) การวิเคราะห์โครงการทางเศรษฐกิจเป็นการวิเคราะห์ว่าโครงการที่กำลังพิจารณาให้ผลประโยชน์สุทธิต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมมากน้อยเพียงไร เหมาะสมแก่การลงทุนหรือไม่ตลอดจนพิจารณาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ทางการเงิน โดยมีการปรับรายการต่าง ๆ ด้านต้นทุนและผลประโยชน์ รวมทั้งราคาตลาดเพื่อให้ค่าต่าง ๆ แสดงถึงค่าเสียโอกาสหรือต้นทุนที่แท้จริง ของปัจจัยหรือผลผลิตนั้น ๆ

6. การวิเคราะห์ด้านการเงิน (Financial Analysis) การวิเคราะห์ด้านการเงินเป็นการวิเคราะห์ถึงค่าใช้จ่ายในการลงทุนของโครงการโดยพิจารณาไปในรายละเอียดว่าโครงการต้องใช้เงินทุนไปยังกิจกรรมใด ด้วยจำนวนเงินเท่าใด และเมื่อลงทุนไปแล้วได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนคุ้มค่าหรือไม่ ผลกำไรมากน้อยเพียงไร การวิเคราะห์ทางการเงินนี้เอกชนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษทั้งนี้เพราะเป้าหมายในการทำโครงการของเอกชนก็คือผู้เป็นเจ้าของโครงการต้องได้ผลกำไรสูงสุด ขณะที่โครงการลงทุนของรัฐบาลจะเน้นหนักที่ผลประโยชน์ของสังคมสูงสุดอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็โครงการลงทุนของภาคเอกชนหรือภาครัฐบาลก็จำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ด้านการเงินเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเงินทุกขั้นตอนของการดำเนินโครงการ จนมีผลให้โครงการหยุดชะงัก โดยมีการจัดทำแผนทางการเงินที่ดีในรูปของงบการเงิน และวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินตลอดจนอาศัยหลักเกณฑ์การตัดสินใจคัดเลือกโครงการด้วยวิธีมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์สุทธิ (NPV) อัตราส่วนประโยชน์ต่อทุน (BCR) และอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) อนึ่ง ถ้าโครงการลงทุนเป็นโครงการที่ต้องอาศัยเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก การวิเคราะห์ทางการเงินจะเป็นสิ่งสำคัญ และมีผลต่อการตัดสินใจให้เงินกู้แก่โครงการ เพราะผลการวิเคราะห์นอกจากจะแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของโครงการแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงความสามารถใช้คืนเงินกู้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยอีกด้วยการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการทั้ง 6 ด้านเป็นงานที่ต้องอาศัยเงินทุนจำนวนไม่น้อยรวมทั้งเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดังนั้นถ้าเป็นโครงการขนาดเล็กใช้เงินลงทุนน้อยก็อาจไม่จำเป็นต้องศึกษาครบทุกด้าน ว่าโครงการที่พิจารณาให้ผลประโยชน์คุ้มค่าแก่การลงทุนหรือไม่ แต่กรณีโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เงินทุนมหาศาล การศึกษาความเป็นไปได้จะต้องกระทำอย่างละเอียดในทุก ๆ ด้านเพื่อให้โครงการที่มีความเสี่ยงต่อโอกาสที่จะผิดพลาดได้น้อยที่สุดนอกจากนั้น งานการศึกษาความเป็นไปได้นี้ควรดำเนินการของผู้เป็นเจ้าของโครงการต้องดำเนินการเอง

เกณฑ์การตัดสินใจเพื่อการลงทุน

การตัดสินใจลงทุนในโครงการใด ๆ นั้น มีเกณฑ์การตัดสินใจ 2 แบบ ดังนี้

1. เกณฑ์การตัดสินใจแบบไม่ต้องปรับค่าเวลา เป็นการวิเคราะห์โครงการโดยไม่คำนึงถึงโอกาสของการใช้เงินทุนนั้นในกิจการอื่น ๆ ซึ่งจะพิจารณาถึงต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงเท่านั้น โดยไม่นำโอกาสที่ก่อให้เกิดรายได้อื่น ๆ มาประกอบการพิจารณา เกณฑ์การตัดสินใจแบบไม่ต้องปรับค่าเวลามีหลายวิธีได้แก่ สวาตรี คชสารมณี (2548)

1.1 การตรวจสอบอย่างง่าย (Ranking by Inspection) เป็นเกณฑ์การตัดสินใจที่ง่ายและช่วยการตัดสินใจได้อย่างคร่าว ๆ กล่าวคือ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายของโครงการ

1.2 ระยะคืนทุน (Payback Period) เป็นระยะเวลาที่ผลตอบแทนสุทธิจากการดำเนินงานมีค่าเท่ากับค่าลงทุนของโครงการ วิธีการนี้พิจารณาถึงระยะเวลาที่จะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับเงินลงทุนและนิยมใช้ในธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะในกรณีที่มีอัตราการเสี่ยงภัยสูง มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ระยะคืนทุน} = \frac{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยต่อปี}}{\text{ค่าใช้จ่ายในการลงทุน}}$$

1.3 อัตราผลตอบแทนการลงทุน เป็นวิธีมุ่งวัดค่าของโครงการในรูปของอัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของผลตอบแทนสุทธิของการดำเนินงานต่อการลงทุน มีสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนการลงทุน} = \frac{\text{ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{ค่าลงทุน}}$$

2. เกณฑ์ตัดสินใจเพื่อการลงทุนแบบปรับค่าเวลา

ซูชีพ พิพัฒน์ศิริ (2544) กล่าวว่าไว้ว่าการคำนวณหาค่าตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการตามการวิเคราะห์แบบปรับค่าเวลา (Discounted Measures of Project Worth) ซึ่งเป็นวิธีการที่ร่วมสมัย (Contemporary Approach) และใช้กันอย่างแพร่หลายทั่ว ๆ ไป 3 ประการ ได้แก่

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) มูลค่าปัจจุบันสุทธิบ่งชี้ถึงจำนวนผลประโยชน์สุทธิที่ได้รับตลอดระยะเวลาของโครงการ ซึ่งอาจมีค่าเป็นลบ เป็นศูนย์ หรือเป็นบวกก็ได้ ขึ้นอยู่กับขนาด (Magnitude) ของมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์รวม (PVB) หักออกด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม (PVC) ของโครงการนั้น มีสูตรในการคำนวณดังนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{NPV} &= \text{PVB}-\text{PVC} \\ &= \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+r)^t} - \sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} \quad \text{หรือ} \\ &= \sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} \quad \text{หรือ} \end{aligned}$$

$$= \sum_{t=1}^n (B_t - C_t)(1+r)^{-t}$$

โดยกำหนดให้ NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิ

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ย

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี 1, 2, 3... n

n = อายุโครงการ

เกณฑ์การตัดสินใจที่จะยอมรับโครงการคือ NPV มีค่ามากกว่า 0

2.2 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (Benefit – Cost Ratio: BCR) คือมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์รวมหารด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม ผลประโยชน์จะเกิดขึ้นตลอดอายุทางเศรษฐกิจของโครงการถึงแม้ว่าการลงทุนของโครงการผ่านไปแล้ว ในขณะที่ต้นทุนในการก่อสร้างจะเกิดเฉพาะในช่วงการลงทุนนั้น ส่วนต้นทุนที่อยู่ในรูปของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาและลงทุนทดแทนอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพ จะเกิดขึ้นตลอดอายุทางเศรษฐกิจของโครงการ (Economic Life or Useful Life of Project) จากนั้นจึงนำเอากระแสของผลประโยชน์ และกระแสของต้นทุนของโครงการที่ปรับค่าไปตามเวลา หรือคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้ว มาเปรียบเทียบกันเพื่อหาอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้คือ

$$\begin{aligned} \text{BCR} &= \text{PVB} / \text{PVC} \\ &= \frac{\sum_{t=1}^n B_t (1+r)^{-t}}{\sum_{t=1}^n C_t (1+r)^{-t}} \end{aligned}$$

โดยกำหนดให้ BCR = อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ย

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี 1, 2, 3... n

n = อายุโครงการ

เกณฑ์การตัดสินใจที่จะยอมรับโครงการ คือ BCR มีค่ามากกว่า 1

2.3 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return: IRR) คืออัตราผลตอบแทนเป็นร้อยละต่อโครงการ หรือหมายถึง อัตราดอกเบี้ยในกระบวนการคิดลด ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการมีค่าเท่ากับ 0 ณ จุดนี้ จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยกับขนาดของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ถ้าอัตราดอกเบี้ย ณ ระดับหนึ่งที่ใช้ในกระบวนการคิดลดแล้วทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเป็นบวก อัตราดอกเบี้ยระดับใหม่ที่สูงกว่าจะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าลดลง และลดลงต่อไปตราบใดที่อัตราดอกเบี้ยยังคงเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ในท้ายที่สุดจะมีอัตราดอกเบี้ยระดับหนึ่งที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับ 0 พอดี ซึ่งก็คือ อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ เมื่อกำหนดให้ R คือ IRR แล้วค่าของ R จะสามารถหาได้จาก

$$\sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} = 0$$

โดยกำหนดให้ IRR = อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ย

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี 1, 2, 3... n

n = อายุโครงการ

เกณฑ์การตัดสินใจที่จะยอมรับโครงการคือ ค่า IRR มีมากกว่าค่าเสียโอกาสของทุน

การวิเคราะห์โครงการในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงและความไม่แน่นอน

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการถือเป็นการวิเคราะห์โครงการนำข้อมูลสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตมาทำการวิเคราะห์ ซึ่งอนาคตถือเป็นเรื่องของความไม่แน่นอนและมีความเสี่ยง ดังนั้นผู้วิเคราะห์โครงการควรคำนึงถึงการวิเคราะห์โครงการภายใต้สภาพความไม่แน่นอนนั้นด้วย เช่น ข้อสมมติและเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ได้เกิดเปลี่ยนแปลงไป โดยการวิเคราะห์นี้เรียกว่า การวิเคราะห์โครงการภายใต้ความเสี่ยงและความไม่แน่นอน มีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) การวิเคราะห์ความไม่แน่นอนวิธีนี้เป็นการวัดว่าผลของ Cost Benefit Analysis (CBA) อ่อนไหวหรือไม่อย่างไรต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและใช้กันแพร่หลายมากที่สุดโดยมีวิธีในการวิเคราะห์ความอ่อนไหว โดยใช้วิธีการของตัวแปร (Variable by Variable Approach) จะปฏิบัติการแยกตัวแปรแต่ละตัวออกจากกัน ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้ ชูชีพ (2544)

1.1 ตัวแปรทั้งหมดที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์ในแต่ละตัวแปร

1.2 กำหนดช่วงมูลค่าที่เป็นไปได้ในกรณีฐานหรือกรณีปกติ (Base Case) เนื่องจากเท่าที่ผ่านมารเราได้สมมติให้แต่ละตัวแปรมีค่าที่เป็นไปได้เพียงค่าเดียว แต่เมื่อเป็นกรณีความอ่อนไหว จะพิจารณาค่าต่างๆ ของแต่ละตัวแปรตามความเหมาะสม โดยทั่วไปจะกำหนดค่าตัวแปรออกเป็น 3 ค่า ได้แก่ ค่าในแง่ดี (Optimistic) ค่าที่เป็นไปได้มากที่สุด (Most Likely) และค่าในแง่ร้าย (Pessimistic) โดยค่าที่เป็นไปได้มากที่สุดสามารถคำนวณจากค่าเฉลี่ย (Mean Value) ส่วนค่าในแง่ดีและแง่ร้ายนั้นอาจจะสูงหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยก็ได้

1.3 คำนวณผลที่เกี่ยวข้องใหม่ เช่น NPV หรือ BCR โดยใช้ค่าต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ของตัวแปรนั้น ในขณะที่กำหนดให้ตัวแปรอื่น ๆ ทั้งหมดคงที่

2. การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test: STV) ค่าความแปรเปลี่ยนของโครงการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ (Percentage Change) ของปัจจัยที่คาดว่ามามีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของโครงการ ซึ่งทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์ เนื่องจากภายใต้ข้อสมมติฐานที่เป็นไปได้มากที่สุด NPV มีค่าเป็นบวก ณ ระดับหนึ่ง ถ้าหากปัจจัยที่มีอิทธิพลลดลงร้อยละ 15 แล้วทำให้ NPV ของโครงการมีค่าเท่ากับศูนย์ นั่นหมายความว่า ความแปรเปลี่ยน คือร้อยละ 15 ดังนั้นระดับความเสี่ยงของโครงการจึงถูกกำหนดโดย ขนาดของค่าการแปรเปลี่ยน การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test: SVT) แยกได้เป็น 2 วิธี คือ

2.1 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVT_c) หมายถึง ต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดร้อยละเท่าไรก่อนจะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้คือ

$$SVT_c = \frac{NPV}{PVC} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_c = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVC = มูลค่าปัจจุบันด้านต้นทุน

2.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลประโยชน์ (SVT_b) หมายถึง ผลประโยชน์ของโครงการสามารถลดลงได้ร้อยละเท่าไร ก่อนจะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์ โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้คือ

$$SVT_b = \frac{NPV}{PVB} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_b = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVB = มูลค่าปัจจุบันด้านผลประโยชน์

ถ้า SVT_c และ SVT_b ที่คำนวณได้ มีค่าสูง ก็หมายความว่า ความเสี่ยงภัยในโครงการอยู่ในระดับต่ำ

ลักษณะของต้นทุน ผลประโยชน์ และอัตราคิดลดของโครงการ

1. ต้นทุนของโครงการ (Cost) ต้นทุนของโครงการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เสียไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตมาใช้ในการผลิตของโครงการ ต้นทุน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เงินทุนหมุนเวียนและค่าใช้จ่ายด้านผลกระทบภายนอก

1.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน สามารถจำแนกได้ 3 ประการคือ

1.1.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก (Initial Expenditures) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดตั้ง หรือเริ่มทำโครงการ ค่าใช้จ่ายประเภทนี้เป็นมูลค่าของปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต้องใช้ในโครงการเพื่อเป็นฐานการผลิต อาจเรียกว่าเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยคงที่ (Fixed Cost) อาทิ ค่าที่ดิน ค่าถมที่ โรงงาน เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ ยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเดินสายไฟ โทรศัพท์ ระบบความปลอดภัย ค่าที่ปรึกษาและฝึกอบรม ค่าประกันภัยและค่าขนย้าย ค่าภาษีและค่าธรรมเนียม เงินสำรองจ่ายด้านกายภาพ ค่าจัดการ เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายคงที่

1.1.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทดแทน (Replace Expenditures) เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านเครื่องมือ และรายการลงทุนอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงดำเนินการของโครงการ เพื่อดำรงไว้ซึ่งกำลังการผลิตที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ เพราะทั้งเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ อาจหมดอายุการใช้งานก่อนที่เครื่องจักรจะหมดอายุ

1.1.3 มูลค่าคงเหลือ (Residual Values) เป็นมูลค่าของรายการลงทุนทั้งหมด เมื่อสิ้นอายุโครงการ กรณีคาดว่าผลิตภัณฑ์จะยุติลงหรือมีการเปลี่ยนแปลง เป็นไปได้ที่มูลค่าคงเหลือจะมีขนาดใหญ่พอที่จะมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจ

1.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จะอยู่ในระดับใดย่อมขึ้นอยู่กับระดับการผลิต โดยทั่วไปแล้วเมื่อเริ่มดำเนินการ เครื่องจักรจะยังไม่ถูกใช้เต็มกำลังการผลิตสูงสุด กล่าวคือการใช้ประโยชน์จากกำลังการผลิตอาจดำเนินต่อไปได้หลายปีเพื่อให้มีโอกาสได้รับระดับผลผลิตสูงสุด โดยปกติแล้วกรอบด้านเวลาของค่าใช้จ่ายดำเนินการจะเป็นไปตามแนวโน้มของการผลิต ค่าใช้จ่ายดำเนินการประเภทค่าใช้จ่ายคงที่จะเกิดขึ้นทุกระดับของผลผลิต เช่น ค่าประกันภัย ค่าที่ปรึกษา เป็นต้น แต่ค่าใช้จ่ายผันแปรจะเปลี่ยนแปลงเมื่อผลผลิตเพิ่มขึ้นและจะคงที่เมื่อมีโอกาสได้รับผลผลิตสูงสุด เช่น ค่าแรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าวัสดุต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมดเป็นผลรวมของค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปรที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายดำเนินการจะลดลงเป็นส่วนกับมูลค่าผลผลิตตามอัตราการใช้ประโยชน์จากกำลังการผลิต

2. ผลประโยชน์ของโครงการ (Benefit) ผลประโยชน์ของโครงการ หมายถึง ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตของโครงการ เราสามารถจำแนกผลประโยชน์ได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ผลประโยชน์ทางตรง (Direct Benefits) โดยทั่วไปแล้วผลประโยชน์ทางตรงเป็นผลที่เกิดจากการใช้ประโยชน์จากการใช้ประโยชน์จากกำลังการผลิตของโครงการโดยตรง ซึ่งอาจอยู่ในรูปผลผลิตขั้นสุดท้าย ผลผลิตขั้นกลาง เงินตราต่างประเทศเมื่อมีการส่งออกหรือผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ หรือแม้แต่การลดลงในต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของการใช้ปัจจัยการผลิต ด้านเวลา การสึกหรอของเครื่องจักร เป็นต้น

2.2 ผลประโยชน์ทางอ้อม (Indirect Benefits) ผลประโยชน์ทางอ้อมเป็นผลประโยชน์จากโครงการที่เป็นผลพลอยได้จากการผลิต นอกเหนือจากการผลิตที่ได้จากการผลิตหลักของโครงการ เราสามารถนำเอาผลผลิตที่ได้้นอกเหนือจากการผลิตหลักเหล่านั้นมาจำหน่ายเพื่อเป็นรายรับของโครงการได้ (สุทธิย มีนะพันธ์, 2544)

อัตราคิดลด

การเลือกอัตราคิดลดเพื่อใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินลงทุนในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการทางการเงิน ผู้ลงทุนควรใช้อัตราคอกเบี่ยในตลาดขณะที่มีการตัดสินใจลงทุนในการวิเคราะห์โครงการ เพราะหากมีการลงทุนจริง จะต้องกู้เงินจากตลาดในช่วงเวลาดังกล่าวเพื่อมาลงทุน อัตราคอกเบี่ยในตลาดหรืออัตราคิดลด จะเป็นอัตราที่ผู้ปล่อยกู้คำนึงถึงความ

เสี่ยงจากการดำเนินงานของผู้ปล่อยกู้ไว้แล้ว เช่น ธนาคารพาณิชย์ คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน รวมถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่หนี้สูญ (สาวิตรี กชสารมณี, 2548)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรกันยา ช่วยพิทักษ์ (2546) การศึกษาธุรกิจของคนกลางส้มเขียวหวานที่ตลาดกลางส้มเขียวหวานในบริเวณตลาดไท จังหวัดปทุมธานี โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษารั้งนี้ เพื่อทราบถึงการดำเนินงานของตลาดกลางสินค้าเกษตร โครงสร้างตลาด ภาวะการแข่งขัน และผลตอบแทนจากการลงทุนของคนกลางส้มเขียวหวาน เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการตลาด เป็นข้อมูลพิจารณาความเหมาะสมในการลงทุน และเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนการตลาด โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คนกลางตัวอย่างที่ตลาดกลางส้มเขียวหวานในบริเวณ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ปี 2543 จำนวน 3 กลุ่ม คือ ผู้รวบรวม ผู้รวบรวม/ค้าส่ง และผู้ค้าส่ง ประเภทละ 10 ราย โดยทำการศึกษาในตลาดของผู้รวบรวม ตลาดของผู้รวบรวม/ค้าส่ง และตลาดของผู้ค้าส่งตลาดกลางส้มเขียวหวานซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณตลาดไท แบ่งเป็นตลาดระดับผู้รวบรวม ตลาดระดับผู้รวบรวม/ค้าส่ง และตลาดระดับผู้ค้าส่ง จากการศึกษาพบว่าตลาดระดับผู้รวบรวมมีสัดส่วนการกระจุกตัวของผู้ขาย เท่ากับ 0.71 จัดว่ามีระดับการผูกขาดสูง มีลักษณะการแข่งขันแบบตลาดผู้ขายน้อยราย (Oligopoly Market) ส่วนตลาดระดับผู้รวบรวม/ค้าส่ง และระดับผู้ค้าส่งนั้น ผู้รวบรวม/ค้าส่งมีสัดส่วนการกระจุกตัวของผู้ขาย เท่ากับ 0.33 และผู้ค้าส่งมีสัดส่วนการกระจุกตัวของผู้ขาย เท่ากับ 0.23 ซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีระดับการแข่งขันสูง มีลักษณะการแข่งขันแบบตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition) ผลตอบแทนทางธุรกิจของคนกลางส้มเขียวหวาน ปี 2543 พบว่า ผู้รวบรวม/ค้าส่งมีความสามารถในการทำกำไรสูงสุด คือ มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย เท่ากับ 0.05 ผู้ค้าส่ง และผู้รวบรวม มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย เท่ากับ 0.02 และ 0.01 ตามลำดับ หมายถึง ผู้รวบรวม/ค้าส่ง มีความสามารถในการทำกำไรสูงสุด แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการลงทุน พบว่าผู้ค้าส่งเป็นกลางที่มีความสามารถในการบริหารจัดการตลาดได้ดีกว่าคนกลางประเภทอื่น

จุฑาทิพย์ ภัทราวาท (2540) ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กร / สถาบันด้านการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มสตรีสหกรณ์ในประเทศไทย ปัจจุบันกลุ่มสตรีสหกรณ์ในประเทศไทยมีมากกว่า 400 กลุ่ม กลุ่มสตรีสหกรณ์เหล่านี้ได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานที่สำคัญ 2 แห่ง คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ และ ชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด

กลุ่มสตรีสหกรณ์เหล่านี้มีวัตถุประสงค์สำคัญในการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตให้แก่สมาชิกของตน โดยการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ส่วนใหญ่จะได้แก่ การให้การศึกษาอบรม และ การสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกประกอบกิจกรรมเสริมรายได้ การดำเนินกิจกรรมด้านการให้การศึกษาอบรมนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นให้การอบรมในเรื่องความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ หลักโภชนาการ ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ความรู้ด้านการตลาด การพัฒนาภาวะผู้นำ ฯลฯ เพื่อเพิ่มศักยภาพและความพร้อมให้แก่สตรีได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมใน กิจกรรมสหกรณ์ และกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

ัชชวาล วิลาสมงคลชัย (2544) การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งตลาดกลางผัก-ผลไม้ภาคตะวันออก พบว่าจากการที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ส่งผลให้กระทบกระเทือนกันแทบทุกวงการธุรกิจ แม้กระทั่งภาคเกษตรก็ได้รับผลกระทบด้วย เกษตรกรไม่สามารถขายผลผลิต หรือขายได้ก็ไม่ได้อาหารที่เหมาะสมและเป็นธรรม แนวทางแก้ไขด้วยการจัดตั้ง ตลาดกลางสินค้าเกษตร เป็นแนวทางที่พอจะรักษาเสถียรภาพของภาคเกษตรไว้ได้บ้าง บางส่วน รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้มีการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรให้ทั่วทั้งประเทศ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ยากไร้ ในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง "ตลาดกลางผัก-ผลไม้" ในภาคตะวันออก ศึกษาเฉพาะจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อหาสาเหตุ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลสำเร็จในการจัดตั้ง และศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทาง วิธีดำเนินการเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมมากที่สุด ผลการศึกษาพบว่า สิ่งสำคัญ อันดับแรกคือ จำนวนผลผลิตของ ผัก-ผลไม้ในจังหวัดปราจีนบุรี ยังมีจำนวนน้อยเกินกว่าที่จะจัดตั้งตลาดกลาง ด้วยเหตุเพราะ ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่ จะเป็นประเภท พืชไร่มากกว่า ปัจจัยอันดับรองลงมาคือ สถาบันเกษตรกร รวมตัวกันยังไม่แข็งแกร่งพอที่จะ มีกำลังต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง ในด้านปัจจัยอื่น ๆ เช่น สาธารณูปโภคพื้นที่ทำเลที่ตั้ง การส่งเสริมจากภาครัฐ มีความพร้อมที่จะจัดตั้ง ถ้าจังหวัดปราจีนบุรีสามารถธรรงค์ ชีวชนให้เกษตรกรเข้าใจในกระบวนการรวมกลุ่ม และผลักดันให้เกิดความเข้าใจถึงความจำเป็นในการรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มจำนวนผลผลิต อันจะส่งผลให้เกิดรายได้เข้าสู่จังหวัดปราจีนบุรีและจะเป็นการพัฒนาประเทศไป สู่ความเจริญ ก้าวหน้าของภาคเกษตรกรรมต่อไปในอนาคต

วิเศษ เดชนครินทร์ (2535) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดตั้งตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดนครราชสีมา โดยทำการศึกษาถึงสภาพทั่วไป สภาพการผลิตและการตลาด การพัฒนาและการจัดตั้งตลาดกลาง ตลอดจนแนวทางการพัฒนาและผลที่ได้รับจากการจัดตั้งตลาดกลางผักและผลไม้ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดนครราชสีมาเป็นศูนย์รวมที่สำคัญในการกระจายผักและผลไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศักยภาพสูงในการรองรับผลผลิตทั้งภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ตลอดจนภาคกลางและภาคใต้ในบางจังหวัด ทั้งตลาดยาโมและตลาดสุรนครเมืองใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าประเภทผักสามารถที่จะพัฒนาให้เป็นตลาดกลางขายส่งผักและผลไม้ ประจำ ภูมิภาค และเป็นแหล่งที่ซื้อขายผักและผลไม้ตามชั้น และคุณภาพที่ได้มาตรฐาน โดยมีการซื้อขายโดยวิธีประมูล ที่ทางราชการสามารถใช้เป็นแหล่งส่งเสริม ปรับปรุงคุณภาพและการส่งเสริมการผลิต ตามนโยบายทางราชการ และอาจพัฒนาให้เป็นเขตส่งออกผักและผลไม้ในภูมิภาค (Inland Terminal)

ศิริลักษณ์ กมลและคณะ (2544) ได้ศึกษาการจัดการการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตรของชุมชนตำบลป่าไผ่ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ (1) ศึกษาศักยภาพ ข้อจำกัด เงื่อนไข ของระบบการจัดการการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร และ (2) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการการผลิตและการตลาดของสินค้าและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการจัดสนทนากลุ่มและการจัดเวทีชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านร่วมกันกำหนดกิจกรรม/โครงการ ที่จะสนับสนุนให้ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาตามแนวทางดังกล่าวได้

ผลการศึกษาพบว่า ตำบลป่าไผ่ประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา มีแม่น้ำโก้นไหลผ่าน ประชากรประมาณร้อยละ 90 ประกอบอาชีพการเกษตร พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง มันฝรั่ง โดยเฉพาะข้าวถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของตำบล โดยมีพื้นที่นาทั้งสิ้น 5,054 ไร่ ผลผลิตข้าวในปี ประมาณ 3,000 ตัน และผลผลิตข้าวนาปรังประมาณ 650 ตัน ต้นทุนเฉลี่ย 3,000 – 3,500 บาทต่อไร่ โดยเป็นต้นทุนค่าปุ๋ยและสารเคมี ประมาณ 300 – 400 บาทต่อไร่ การรวมกลุ่มด้านเกษตรกร เช่น กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อชุมชน กลุ่มเกษตรกรทำนาป่าไผ่ และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เช่น กลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อชุมชน ผลผลิตที่เหลือจำหน่ายเป็นแหล่งรายได้หลักของครอบครัว ผลผลิตส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 95 จะมีพ่อค้าท้องถิ่นเป็นผู้รวบรวมตั้งแต่ข้าวเริ่มออกสู่ตลาด ในเดือนพฤศจิกายน ส่วนกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการศึกษาครั้งนี้เน้นการศึกษาการแปรรูปผลผลิตข้าวเป็นข้าวสารถุงและข้าวกล้อง ปัญหาการผลิตในตำบลป่าไผ่ คือการใช้สารเคมีอย่างไม่ถูกต้องและมากเกินไปจนทำให้ราคาข้าวตกต่ำช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดในต้นฤดู ส่วนสินค้าแปรรูปทางการเกษตรเน้นศึกษาสินค้าแปรรูปข้าวนั้น ปัญหาที่พบคือ คุณภาพสินค้าไม่สม่ำเสมอ และไม่สามารถจำหน่ายได้ในปริมาณที่มากพอ นอกจากนี้ในตำบลป่าไผ่แม่จะมีองค์กรด้านการเกษตรที่ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องแต่ยังขาดการประสานงานความร่วมมือระหว่างองค์กรเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน

จากการศึกษาชุมชนป่าไผ่แบบมีส่วนร่วม โดยการจัดสนทนากลุ่ม การจัดเวทีชุมชน นอกจากจะพบปัญหา ข้อจำกัดของชุมชนแล้ว ยังพบว่าชุมชนมีศักยภาพในการทำการเกษตรและ กิจกรรมแปรรูปให้มีประสิทธิภาพกว่าปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางกายภาพและชีวภาพที่เอื้อต่อการทำการเกษตรแล้ว ผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรมีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะพัฒนา กลุ่ม การกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนทางการพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดกิจกรรม/โครงการ เพื่อแก้ปัญหาด้านการเกษตรในชุมชน คือการใช้สารสกัดชีวภาพในนาข้าว เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยเกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายและเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกร จำนวน 18 ราย ซึ่งสามารถลดต้นทุนการใช้สารเคมีได้ถึงไร่ละ 350 – 400 บาท นอกจากนี้ยังมีการขยายผล ในการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยมีเกษตรกรจำนวน 3 ราย ได้ผลิตข้าวอินทรีย์ในฤดูเพาะปลูก 2545/46 ในส่วนการตลาดของข้าว กลุ่มเกษตรกรทำนาป่าไผ่ ได้สมัครเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์ การเกษตรพร้าว จำกัด ปรับปรุงนางข้าวของกลุ่ม และร่วมกำหนดแผนการรับจำนำ/รับซื้อข้าวจาก สมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำในช่วงต้นฤดู นอกจากนี้กลุ่มยังได้รับการอบรมและทัศนศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการนางข้าวจากกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จด้วย ในส่วนของ สินค้าแปรรูปทางการเกษตร (ข้าว) จากการวิเคราะห์ต้นทุน ผลการตอบแทนแปรรูปข้าวชนิดต่างๆ พบว่าการแปรรูปข้างต้นคือ ข้าวสารบรรจุถุง และข้าวกล้องให้ผลตอบแทนดีที่สุด ดังนั้นแนวทาง พัฒนาคือการปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณภาพและปริมาณสม่ำเสมอ นอกจากนี้กลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรยังได้รับการอบรมทัศนศึกษาดูงานเรื่องการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ การบริหาร มาตรการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพเพิ่มทุนหมุนเวียนเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต โดยการระดมหุ้นจากบุคคล ผู้สนใจ สร้างเครือข่ายด้านการตลาดโดยเริ่มจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในหมู่บ้านอื่น และขยายไปยัง นอกเขตอำเภอพร้าว โดยให้ผลตอบแทนการขายตามปริมาณการขาย ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณและ ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้มากขึ้น

การแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และวางแผนทางการแก้ปัญหาด้วย ตนเอง ทำให้ชุมชนตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองมากยิ่งขึ้น ได้พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ชุมชนเกิดความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น และคนในชุมชนร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาได้เต็มที่

สมภพ ตติยาภรณ์ (2539) ได้จัดทำรายงานการศึกษาความเป็นไปได้โครงการตลาดกลางผัก และผลไม้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร เงินทุนส่งเสริมการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยศึกษาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับการดำเนินงานตลาดกลาง การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ การวิเคราะห์กระแสเงินสดรับ-เงิน

สดจ่าย การวิเคราะห์การจัดการ และการวิเคราะห์ความเสี่ยง ผลการศึกษาสรุปว่า โครงการนี้มีความเป็นไปได้ทางการเงิน ในส่วนการวิเคราะห์กระแสเงินสดรับ- เงินสดจ่ายพบว่ารายได้ของตลาดกลางผักและผลไม้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นค่าชำระต้นเงินกู้และดอกเบี้ย จึงต้องนำรายได้จากธุรกิจอื่นของสหกรณ์มาสนับสนุน การวิเคราะห์ด้านการจัดการพบว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินสูง มีความสามารถในการก่อหนี้ได้อีกมากเมื่อเปรียบเทียบกับเงินทุนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ความเสี่ยงพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการลดความเสี่ยงของโครงการคือ นโยบายของทางราชการในการสนับสนุนด้านการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และการบริหารงานของสหกรณ์ที่จะต้องมิกกลยุทธ์ในการที่จะชักจูงให้มีผู้ซื้อผู้ขายจำนวนมากเข้ามาใช้บริการในตลาดกลางผักและผลไม้ของสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาถึงพัฒนาการและผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด และการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้เพื่อการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) พัฒนาการและผลการดำเนินการเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ได้จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ และข้อมูลที่ต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรเกี่ยวกับราคาการก่อสร้างสถานที่ซื้อขาย ลานจอดรถ สถานที่เก็บรักษาสินค้า สถานที่ขนส่ง เครื่องชั่งกลาง อุปกรณ์สำหรับการขนถ่ายสินค้า ห้องพัก ห้องสุขา การรักษาความปลอดภัย สาธารณูปโภค เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากรายงานประจำปีของสหกรณ์ เอกสารต่าง ๆ ของสหกรณ์ และข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น กล่าวคือ

1. เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะกล่าวถึงข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ การดำเนินการของสหกรณ์ โดยอธิบายประกอบตาราง และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ร้อยละและอื่น ๆ เกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินในการวิเคราะห์ CAMEL Analysis เพื่อวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2

2. เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantity Analysis) การวิเคราะห์โครงการทางการเงินเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลาง

สินค้าเกษตรของสหกรณ์ และศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นในกรณีที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในอนาคตทั้งทางด้านต้นทุน และผลประโยชน์ของโครงการ ทั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้คือ

2.1 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินในโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรในการลงทุนโครงการจะใช้ตัวชี้วัดความคุ้มค่าของโครงการตามการวิเคราะห์แบบปรับค่าเวลา (Discounted Measures of Project Worth) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย 3 ประการ ได้แก่

2.1.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value, NPV)

$$\text{คำนวณได้จากสูตร } \sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t}$$

โดยกำหนดให้ NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของตลาดกลาง
สินค้าเกษตร

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ย
กำหนดเท่ากับ 8

(อ้างอิงจากอัตราคิดลดที่กำหนดใน
การวิเคราะห์โครงการเพื่อการขอกู้เงิน
ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.)

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี
1, 2, 3...20

n = อายุโครงการเท่ากับ 20 ปี

2.1.2 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อทุน (Benefit-Cost Ratio, B-C ratio)

$$\text{คำนวณได้จากสูตร } \frac{\sum_{t=1}^n B_t(1+r)^{-t}}{\sum_{t=1}^n C_t(1+r)^{-t}}$$

โดยกำหนดให้ BCR = อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของตลาดกลางสินค้าเกษตร

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ยกำหนดเท่ากับ 8 (อ้างอิงจากอัตราคิดลดที่กำหนดในการวิเคราะห์โครงการเพื่อการขอกู้เงินของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.))

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี 1, 2, 3....20

n = อายุโครงการเท่ากับ 20 ปี

2.1.3 อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return, IRR)

$$\text{คำนวณได้จากสูตร } \sum_{t=1}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t} = 0$$

โดยกำหนดให้ IRR = อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ

B_t = มูลค่ารายได้ของโครงการในปีที่ t

C_t = มูลค่าต้นทุนของโครงการในปีที่ t

r = อัตราคิดลด หรือ อัตราดอกเบี้ย

กำหนดเท่ากับ 8

(อ้างอิงจากอัตราคิดลดที่กำหนดใน

การวิเคราะห์โครงการเพื่อการขอกู้เงิน
ของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ (กพส.))

t = ระยะเวลาของโครงการ ตั้งแต่ปี

1, 2, 3...20

n = อายุโครงการเท่ากับ 20 ปี

2.2 การวิเคราะห์โครงการในกรณีที่โครงการต้องเผชิญความไม่แน่นอนทางการศึกษา 2 วิธี
ได้แก่

2.2.1 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)

2.2.1.1 กำหนดให้ค่าเช่าแผงสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท

2.2.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test)

2.2.2.1 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVT_c)

$$\text{คำนวณจากสูตร } SVT_c = \frac{NPV}{PVC} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_c = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVC = มูลค่าปัจจุบันด้านต้นทุน

2.2.2.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลประโยชน์ (SVT_b)

$$\text{คำนวณจากสูตร } SVT_b = \frac{NPV}{PVB} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_b = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVB = มูลค่าปัจจุบันด้านผลประโยชน์

บทที่ 4

สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

ความเป็นมาและพัฒนาการของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด (2552) บันทึกว่า สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 เป็นประเภทสหกรณ์ "การชนกิจ" เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2516 มีคณะผู้จัดตั้ง 12 คน นำโดยนายยงยุทธ แวงหงษ์ มีสมาชิกแรกตั้ง 9 กลุ่ม จำนวน 242 คน มีทุนดำเนินงานครั้งแรก 12,100 บาท ต่อมาเมื่อทางราชการได้จัดประเภทสหกรณ์ใหม่ตามกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น "สหกรณ์การเกษตร" เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2516 เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพเกษตรกรซึ่งมักประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง ทำให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกไม่ได้ผลเท่าที่ควร ต้องประสบกับภาวะขาดทุน นอกจากนั้นปัญหาที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบได้แก่ การขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้ต้องกู้ยืมเงินจากนอกระบบซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง ปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิต อีกทั้งปัจจัยการผลิตยังมีราคาสูงไม่เป็นที่ธรรมแก่เกษตรกรผู้ผลิต เช่นเดียวกับการขาดความรู้ทางวิชาการเกษตร และความรู้ด้านการตลาด ดังนั้นเกษตรกรในอำเภอทำวังผาส่วนหนึ่งจึงได้รวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ในรูปของสถาบันสหกรณ์

โดยในเบื้องต้นสหกรณ์ต้องเช่าบ้านของผู้อื่นใช้เป็นสำนักงานของสหกรณ์ ซึ่งต่อมาจึงได้จัดซื้อที่ดินและขอความร่วมมือจากสมาชิกสหกรณ์ร่วมกันใช้แรงงาน และบริจาคเงินก่อสร้างสมทบกับเงินกู้จัดสร้างจากแผนกประสงค์ขนาดบรรจุ 500 เกวียน ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 ตามนโยบายของรัฐบาล โดย ฯพณฯ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น และต่อมาทางสหกรณ์ได้ก่อสร้างสำนักงานใหม่ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531 สร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2531 โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งหมด 1,226,954.25 บาท และทำพิธีเปิดสำนักงานใหญ่ตลอดจนย้ายมาอยู่สำนักงานใหญ่เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2532 และใช้งานมาจนถึงปัจจุบัน

โดยนับถึงปีทางบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2552 นับเป็นปีที่ 36 สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด มีสมาชิกทั้งสิ้น 5,644 คน แยกเป็นสมาชิกสามัญ 3,855 คน และสมาชิกสมทบ 1,789 คน

อยู่ทุกตำบลในอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน สมาชิกสามัญแบ่งออกเป็น 37 กลุ่ม สังกัด 59 หมู่บ้าน ในท้องที่ 9 ตำบล ดังนี้

1. ตำบลท่าวังผา	จำนวน 6 กลุ่ม	สมาชิก	436	คน
2. ตำบลศรีภูมิ	จำนวน 8 กลุ่ม	สมาชิก	982	คน
3. ตำบลป่าคา	จำนวน 5 กลุ่ม	สมาชิก	688	คน
4. ตำบลตาลชุม	จำนวน 9 กลุ่ม	สมาชิก	1,012	คน
5. ตำบลลริม	จำนวน 3 กลุ่ม	สมาชิก	198	คน
6. ตำบลจอมพระ	จำนวน 1 กลุ่ม	สมาชิก	80	คน
7. ตำบลผาตอ	จำนวน 2 กลุ่ม	สมาชิก	113	คน
8. ตำบลผาทอง	จำนวน 2 กลุ่ม	สมาชิก	130	คน
9. ตำบลแสนทอง	จำนวน 4 กลุ่ม	สมาชิก	216	คน

ที่ตั้งและแดนดำเนินงาน

สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 416 หมู่ที่ 7 ถนนน่าน – พุ่งช้าง อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน อยู่ห่างจากตัวจังหวัดน่าน ประมาณ 42 กิโลเมตร ไปทางทิศเหนือ มีแดนดำเนินงานในอำเภอท่าวังผาซึ่งมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 799 ตารางกิโลเมตร หรือ 499,375 ไร่ ส่วนมากเป็นเทือกเขาใหญ่น้อยสลับซับซ้อน เนื้อที่ $\frac{1}{4}$ เป็นป่าเขา มีพื้นที่เหมาะสมทำการเกษตรได้ 62,306 ไร่ มีความสูงกวาระดับ น้ำทะเล 234.70 เมตร

ทรัพย์สินของสหกรณ์

1. ที่ดิน จำนวน 11 แปลง เนื้อที่ 33/-/95 ไร่
2. สำนักงาน 1 หลัง พร้อมอุปกรณ์สำนักงานที่ทันสมัย
3. ฉางเอนกประสงค์ ขนาดความจุ 500 เกวียน 2 หลัง และโกดังเก็บสินค้า 2 หลัง
4. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ขนาด 8 หัวจ่าย 1 สถานีฯ และร้านค้าศูนย์กลางฯ
5. รถยนต์บรรทุกน้ำมันฯ 18 ล้อ จำนวน 1 คัน รถบรรทุก 6 ล้อ 2 คันและรถปิกอัพ 3 คัน
6. เครื่องคัดเกรดส้มเขียวหวาน จำนวน 3 เครื่อง, เครื่องคัดเกรดลำไย จำนวน 3 เครื่อง
7. โรงคองผลิตผลการเกษตร ขนาดความจุ 3 x 3 x 3 เมตร จำนวน 60 บ่อ พร้อมอุปกรณ์ฯ
8. ตลาดกลางผลิตผลการเกษตรประจำตำบล พร้อมอาคารสำนักงาน ฉาง ลานตาก จุดตรวจสอบ เครื่องชั่ง และอุปกรณ์สำนักงาน ในพื้นที่ 14/-/11 ไร่
9. เครื่องอบลำไย และเตาอบลำไย จำนวน 7 ชุด
10. เครื่องอบลดความชื้นข้าวโพด ขนาด 30 ตัน จำนวน 1 เครื่อง
11. โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ - ชีวภาพ, ปุ๋ยหมัก งบฯ CEO พร้อมอุปกรณ์การผลิต ครบชุด
12. โรงผสมอาหารสัตว์ ขนาดกำลังผสมครั้งละ 1,000 กิโลกรัม จำนวน 1 ชุด
13. รถโฟกลิฟขนาดยก 3 ตัน จำนวน 1 คัน

วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ นโยบาย โครงสร้างการบริหารงาน และผลการดำเนินงาน ของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์

สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ร่วมทั้งในข้อต่อไปนี้

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่สมาชิก การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า ปัจจัยการผลิต หรือสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายให้กับสมาชิก การส่งเสริมและให้บริการแก่สมาชิก การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อจัดการขาย การแปรรูปผลผลิตออกจำหน่าย และการให้สวัสดิการและการสงเคราะห์แก่สมาชิก และกระทำการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ คำสั่งตามที่สหกรณ์กำหนดไว้ในข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์

วิสัยทัศน์ของสหกรณ์

“เป็นผู้นำทางด้านธุรกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตสมาชิกพร้อมชุมชน เน้นบุคลากรก้าวหน้าทันเทคโนโลยี และมีความเป็นเลิศด้านผู้นำสหกรณ์”

พันธกิจของสหกรณ์

1. พัฒนาด้านธุรกิจ เน้นการตลาดนำการผลิต
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก และชุมชน
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ
4. พัฒนาด้านการบริหารจัดการ

ภารกิจของสหกรณ์

1. พัฒนาด้านธุรกิจ เน้นการตลาดนำการผลิต
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก และชุมชน
3. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ
4. พัฒนาด้านการบริหารจัดการ

นโยบายของสหกรณ์

1. ขยายการรับสมาชิกใหม่ ทั้งสามัญและสมทบ ในอำเภอท่าวังผา และทุกอำเภอในจังหวัด
น่าน
2. ส่งเสริมการระดมทุน โดยการระดมหุ้น และเงินออมจากสมาชิก
3. ลดดอกเบี้ยเงินกู้ เพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิก
4. ส่งเสริม และฟื้นฟูอาชีพ ให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ
5. ขยายธุรกิจบริการ การตลาด และแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
6. ส่งเสริมอาชีพในหมู่สมาชิก และพัฒนาอาชีพเสริม โดยจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และกลุ่มสตรี
สหกรณ์
7. ให้การช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่สมาชิก คู่สมรส และ
ชุมชน
8. นำระบบการบริหารงานยุคใหม่เข้ามาใช้ในองค์กร และมีการติดตามประเมินผล

9. การบริหารธุรกิจ ทำแบบครบวงจร มีการขยายธุรกิจ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานภายในของสหกรณ์มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

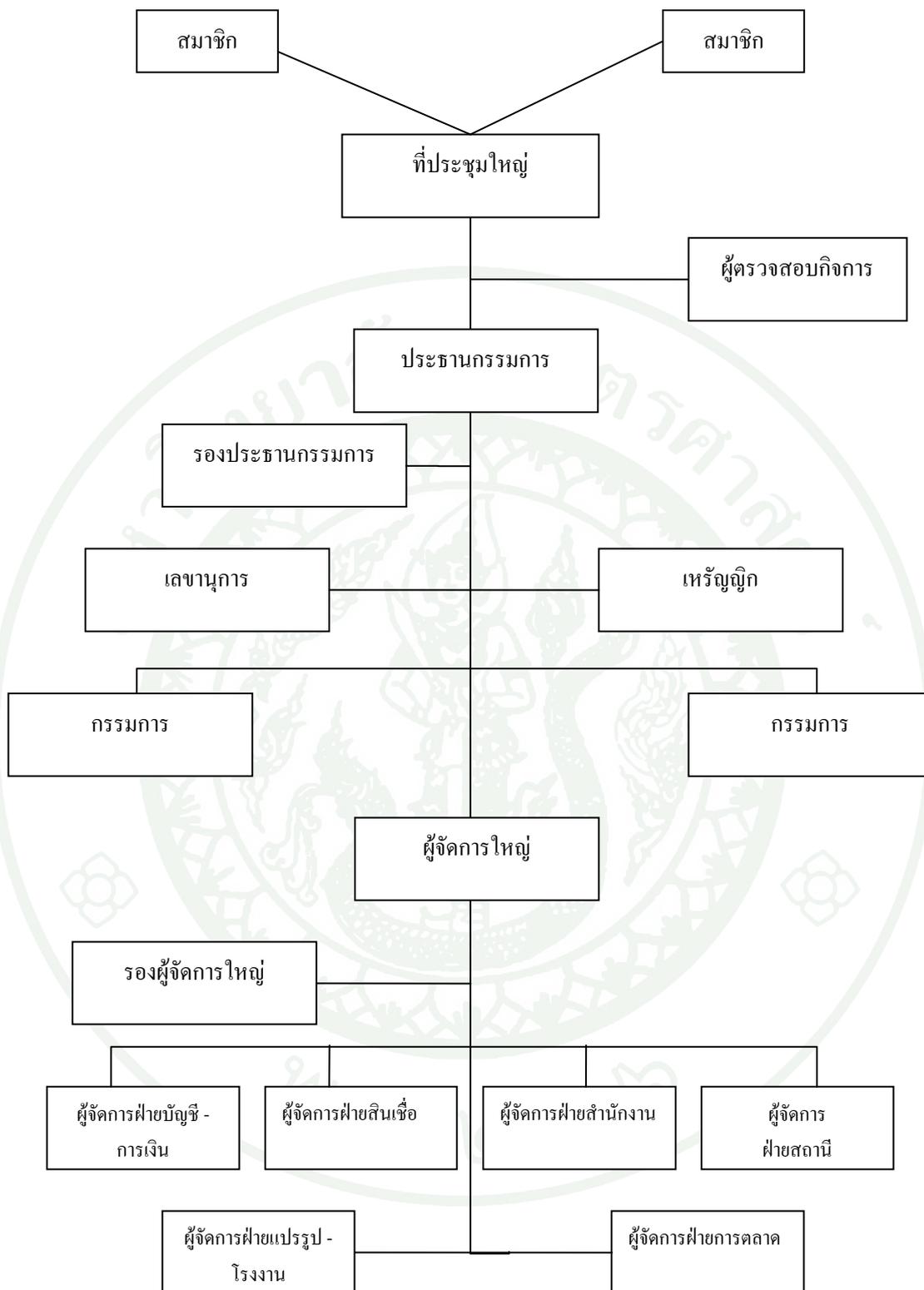
สมาชิก สมาชิกของสหกรณ์คือเกษตรกรที่มีความต้องการร่วมกัน มีความปรารถนาจะสนองความต้องการดังกล่าวด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ที่ประชุมใหญ่ สมาชิกสามารถออกเสียงใช้สิทธิของตนผ่านที่ประชุมใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอำนาจสูงสุดในสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะรับเอานโยบายหรือการตัดสินใจด้านต่างๆ จากที่ประชุมมาปฏิบัติ

คณะกรรมการ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่การบริหารงานในสหกรณ์ โดยได้รับการเลือกตั้งมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่

ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และจัดจ้างให้เป็นผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ โดยมีหน้าที่จัดการงานทั่วไป และรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการประจำของสหกรณ์

ผู้ตรวจสอบกิจการ สหกรณ์มีผู้ตรวจสอบกิจการตามที่กฎหมายกำหนด โดยเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ผู้ตรวจสอบกิจการมีความรู้และประสบการณ์ในการตรวจสอบ และมีการตรวจสอบกิจการเป็นประจำทุกเดือน

ภาพที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด
ที่มา: รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด (2552)

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด โดยแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2552

สินทรัพย์ของสหกรณ์

สินทรัพย์ของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2552 สินทรัพย์ของสหกรณ์มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 190,019,621.59 บาท ในปี พ.ศ. 2548 เป็น 220,013,354.01 บาท ในปี พ.ศ. 2549 และเพิ่มขึ้นเป็น 228,987,003.56 บาท ในปี พ.ศ. 2550 พร้อมกับนี้ในปี พ.ศ. 2551 - 2552 สินทรัพย์ยังคงเพิ่มขึ้นเป็น 232,751,453.49 บาท และ 246,803,816.76 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

หนี้สินของสหกรณ์

หนี้สินของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2552 หนี้สินของสหกรณ์มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับสินทรัพย์ โดยในปี พ.ศ. 2548 สหกรณ์มีหนี้สิน 111,131,829.19 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 137,969,222.11 บาท ในปี พ.ศ. 2549 ส่วนในปี พ.ศ. 2550 สหกรณ์ยังมีหนี้สินเพิ่มขึ้นเป็น 144,708,057.62 บาท แต่เพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลงกว่าปี พ.ศ. 2548 – 2549 เช่นเดียวกับในปี พ.ศ. 2551 หนี้สินของสหกรณ์ยังคงเพิ่มขึ้นเป็น 145,941,040.49 บาท ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลงกว่าปีที่ผ่านมา และในปี พ.ศ. 2552 สหกรณ์มีหนี้สินเป็น 156,826,683.31 บาท เพิ่มขึ้นอยู่ในอัตราส่วนที่มากกว่าในปีที่ผ่านมา ดังตารางที่ 4.1

ทุนของสหกรณ์

จากตารางเดียวกันนี้ แสดงให้เห็นทุนของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 - 2552 ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่น้อยกว่าสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของหนี้สินของสหกรณ์ จาก 78,887,792.40 บาท ในปี พ.ศ. 2548 เป็น 82,044,131.90 บาท ในปี พ.ศ. 2549 และเพิ่มขึ้นเป็น 84,278,945.94 บาท ในปี พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2551 - 2552 ยังคงมีอัตราส่วนของทุนที่เพิ่มขึ้นเป็น 86,810,413.00 บาท และ 89,977,133.45 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 งบดุลของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2552

(หน่วย:บาท)

สินทรัพย์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	4,353,471.64	6,701,689.63	11,170,562.52	10,704,003.86	7,846,525.50
เงินฝากสหกรณ์อื่น	47,170,701.97	57,935,996.57	60,191,997.93	59,636,290.00	82,533,088.10
เงินให้กู้ระยะสั้น - สุทธิ	-	-	38,256,135.00	44,558,685.00	89,214,692.38
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	82,046,583.90	83,567,368.20	8,323,039.21	8,354,441.68	7,413,621.45
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ - สุทธิ	1,562,931.13	16,804,022.95	506,322.52	5,395,457.39	6,008,187.14
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	7,246,975.52	3,218,011.73	4,299,917.63	4,545,577.89	2,261,244.77
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น - สุทธิ	1,571,491.90	14,019,808.63	20,175,485.41	15,269,170.46	14,879,975.84
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	143,952,156.06	182,246,897.71	142,923,460.22	148,463,626.28	210,157,335.18
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	755,200.00	785,200.00	785,200.00	815,200.00	815,200.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	-	15,661,763.00	64,686,607.94	61,854,663.28	13,270,558.58
ลูกหนี้ระยะยาว - สุทธิ	26,499,109.39	3,922,690.00	4,455,816.00	4,527,218.00	5,941,045.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	18,771,156.14	17,072,153.30	15,881,269.40	16,906,095.93	16,279,825.11
สิทธิการใช้ซอฟต์แวร์	-	280,000.00	210,000.00	140,000.00	70,000.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	42,000.00	44,650.00	44,650.00	44,650.00	269,852.89
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	46,067,465.53	37,766,456.30	86,063,543.34	84,287,827.21	36,646,481.58
รวมสินทรัพย์	190,019,621.59	220,013,354.01	228,987,003.56	232,751,453.49	246,803,816.76

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

หนี้สินและทุนของสหกรณ์	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
เงินกู้ยืม	-	7,960,370.43	4,524,524.06	4,499,495.48	3,474,524.06
เจ้าหนี้การค้า	50,056.00	824,643.00	813,146.00	362,228.00	257,375.00
เงินรับฝาก	101,876,235.24	106,545,487.82	113,801,376.25	116,104,283.69	125,898,659.53
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	205,722.02	2,064,685.82	9,995,835.50	9,995,835.50	9,995,835.50
ขายล้าไยอบแห้ง(โครงการล้าไยปี 2548)	-	9,995,835.50	4,013,115.18	2,317,491.03	2,405,772.67
รวมหนี้สินหมุนเวียน	102,132,013.26	127,391,022.57	133,147,996.99	133,279,333.70	142,032,166.76
หนี้สินอื่น					
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	8,999,815.93	10,578,199.54	11,560,060.63	12,661,706.79	14,794,516.55
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	8,999,815.93	10,578,199.54	11,560,060.63	12,661,706.79	14,794,516.55
รวมหนี้สิน	111,131,829.19	137,969,222.11	144,708,057.62	145,941,040.49	156,826,683.31
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	56,574,160.00	58,021,790.00	58,727,890.00	60,012,870.00	61,669,190.00
ทุนสำรอง	14,063,956.09	14,300,967.60	14,731,415.40	15,243,594.44	15,787,100.50
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	5,879,507.80	5,474,124.50	5,721,704.50	6,130,624.50	6,172,379.50
กำไรสุทธิประจำปี	2,370,168.51	4,247,249.80	5,097,936.04	5,423,324.06	6,348,463.45
รวมทุนของสหกรณ์	78,887,792.40	82,044,131.90	84,278,945.94	86,810,413.00	89,977,133.45
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	190,019,621.59	220,013,354.01	228,987,003.56	232,751,453.49	246,803,816.76

ที่มา: รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด ปี พ.ศ. 2548 - 2552

โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด

สหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด ได้มีแนวคิดที่ขับเคลื่อนภารกิจของสหกรณ์ฯ ให้สมาชิกสหกรณ์ได้มีตลาดรองรับพืชผลการเกษตร สินค้าที่ปลูก หรือผลิตได้ มีแหล่งซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าของชุมชนต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะจากสภาพปัญหาในภาคการเกษตรของจังหวัด ซึ่งเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการจำหน่าย การแปรรูปต่าง ๆ ประสบปัญหาผลผลิตมีราคาตกต่ำเป็นประจำทุกช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เนื่องจากไม่มีสถานที่พบปะซื้อขายระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย สถานที่ขนถ่ายสินค้าที่มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ขาดเทคโนโลยีในการบรรจุและจัดเก็บในการรักษาคุณภาพและยืดอายุสินค้า ขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาดเพื่อใช้วางแผนความต้องการและปริมาณการผลิต ทำให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพมีต้นทุนการตลาดสูง ไม่สามารถกระจายสินค้าได้ตรงความต้องการของตลาดภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ผลผลิตเสียหาย เกษตรกรต้องรีบขายผลผลิตภายในเวลาที่จำกัด ส่งผลให้เกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรองในเรื่องราคาได้ ทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับไม่เป็นธรรม สหกรณ์จึงมีความแนวคิดในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรเพื่อเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยเหลือและเพิ่มช่องทางเลือกให้แก่เกษตรกร ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตร โดยช่วยลดต้นทุนทางการตลาด นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพราคาผลผลิตทางการเกษตร โดยใช้การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรให้เกิดประโยชน์ต่อทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง การจัดตั้งตลาดกลางจะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้านทั้งในด้านการเพิ่มขึ้นของรายได้ของเกษตรกรและคนในท้องถิ่น การลดลงของอัตราการสูญเสียของผลผลิต การลดลงของต้นทุนในการดำเนินการจำหน่ายและขนส่ง (สถาบันคีนันแห่งเอเชีย, 2547)

เป้าหมาย

ตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์ที่พร้อมด้วยระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดเอื้ออำนวยต่อการรวบรวมและกระจายผลผลิตรวมทั้งเป็นแหล่งรวบรวมและเชื่อมโยงวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมเกษตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นจุดศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตรรายไตรมาสให้กับผู้ผลิตและผู้บริโภค
2. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกรมีทางเลือกในการขายผลผลิตมากขึ้น

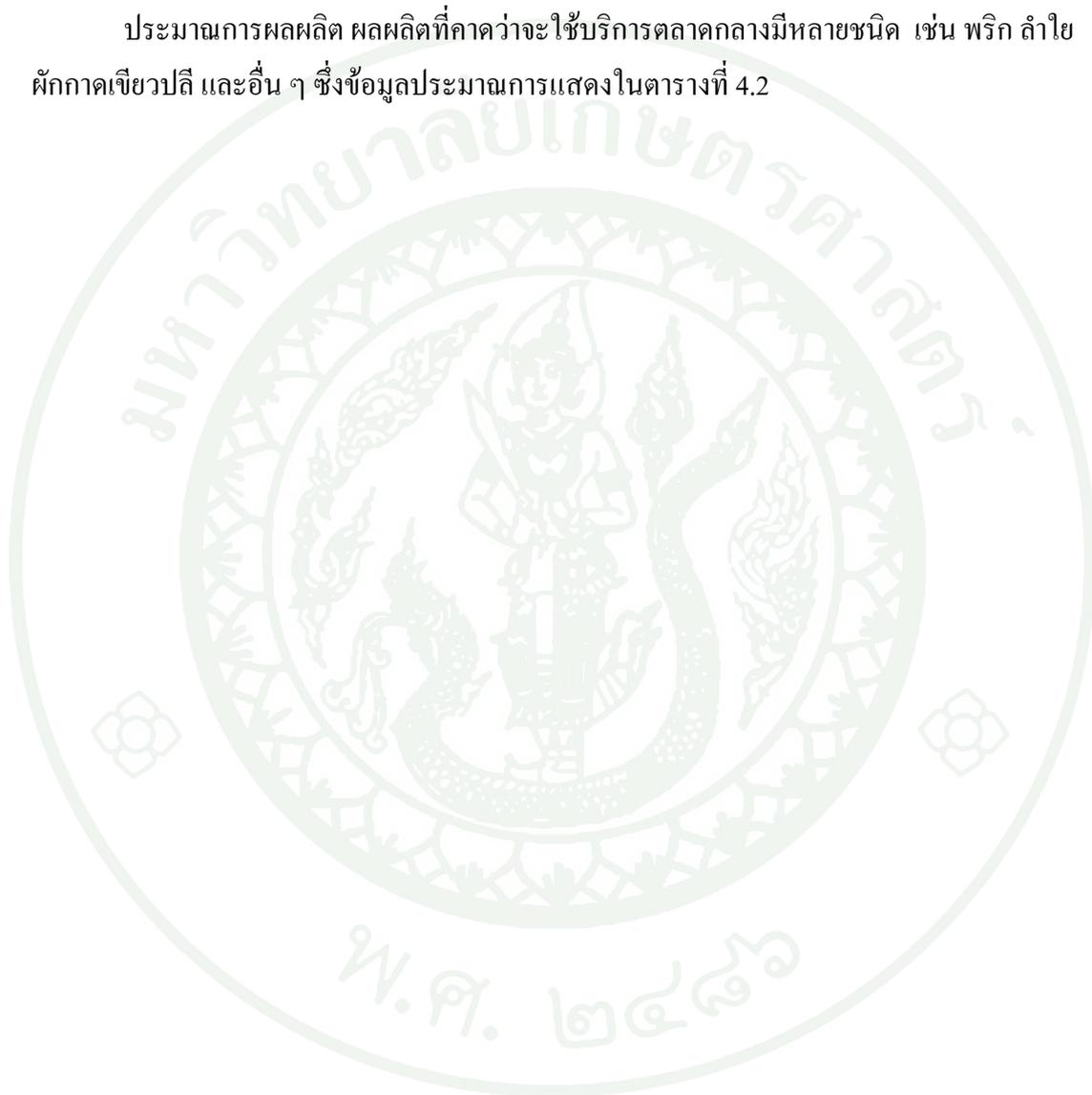
วิธีดำเนินการ

1. การศึกษาดูงานตลาดกลางของสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาปรับใช้ในการวิเคราะห์โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ของฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการของสหกรณ์
2. ติดต่อผู้ผลิตให้นำสินค้ามาจำหน่าย
 - 2.1 สินค้าในกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ฯ อย่างน้อย กลุ่มละ 1 อย่าง
 - 2.2 กลุ่มสตรีสหกรณ์ จำนวน 16 กลุ่ม
 - 2.3 กลุ่มพ่อค้าทั่วไป
 - 2.4 สินค้าจากฝ่ายร้านค้าสหกรณ์ฯ /ฝ่ายแปรรูป – โรงคอง
3. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคมาซื้อสินค้า
 - 3.1 สปอด้วิทยุ 3 สถานี
 - 3.2 รถยนต์ประกาศโฆษณา
 - 3.3 ออกหนังสือเชิญชวนประชาสัมพันธ์
 - 3.4 เว็บไซต์ www.cooptp.com

สถานที่ดำเนินการ พื้นที่ใกล้เคียงสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด อำเภอท่าวังผา จังหวัด
น่าน เนื้อที่ 8 ไร่

ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ 2555 – 2575

ประมาณการผลผลิต ผลผลิตที่คาดว่าจะใช้บริการตลาดกลางมีหลายชนิด เช่น พริก ลำไย
ผักกาดเขียวปลี และอื่น ๆ ซึ่งข้อมูลประมาณการแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประมาณการผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปีที่มาใช้บริการตลาดกลาง

(หน่วย: ตัน)

ปีที่	ผลผลิต	สมมติฐาน
1	3,620	ผักกาดเขียวปลีสด 2,000
2	3,801	ลำไย 1,000
3	3,991	พริก 300
4	4,091	ข้าวโพดสีตัว 300
5	4,400	พืชหรือผลไม้อื่นๆ 20
6	4,620	อัตราการเพิ่มผลผลิตร้อยละ 5 ต่อปี
7	4,851	
8	5,094	
9	5,348	
10	5,616	
11	5,897	
12	6,192	
13	6,501	
14	6,826	
15	7,168	
16	7,526	
17	7,902	
18	8,298	
19	8,712	
20	9,147	

หมายเหตุ: ประมาณการจากผลผลิตในปี 2555 โดยคาดว่าจะมีอัตราผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี
ที่มา: รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด (2552)

การบริหารจัดการตลาดกลาง

1. กำหนดเป้าหมายร่วมในการบริหาร แบ่งงานตามความถนัดและความเชี่ยวชาญ ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน

2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาชนอื่นเข้ามาเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการควบคู่กับสหกรณ์ เพื่อให้เป็นการบริหารจัดการที่ยั่งยืนและประชาชนเป็นแกนสำคัญในการขับเคลื่อน

3. กำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติในการใช้บริการตลาดกลาง เช่น อัตราค่าธรรมเนียมในการใช้ทรัพย์สินและบริการต่าง ๆ ของตลาดกลาง การนำสินค้าเข้าออก และการขนถ่ายสินค้าในตลาดกลาง

4. กำกับดูแลให้การซื้อขายในตลาดกลางเป็นไปอย่างมีระบบ ระเบียบ ตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความสะดวก คล่องตัว และเป็นธรรมในการซื้อขาย

5. พิจารณาคัดเลือกและขึ้นทะเบียนผู้ที่มีสิทธิ์เข้ามาทำการซื้อขายสินค้าประเภทคุณภาพมาตรฐาน และคัดเกลดำหนดมาตรการดักเตือน ลงโทษผู้ขายสินค้าคัดเกรดที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน เพื่อกำกับดูแลให้สินค้าที่เข้ามาขายในตลาดมีคุณภาพและการคัดเกรดตามที่กำหนด

6. จัดให้มีบริการด้านสาธารณูปโภค สุขอนามัย สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมืออุปกรณ์และบริการพื้นฐานที่จำเป็น

7. รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลปริมาณการซื้อขายและราคาเฉลี่ยของตลาดในแต่ละวัน

8. รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวด้านสินค้า ราคา สภาพภาวะการผลิต การตลาด รวมทั้งวิชาการความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในการวางแผน และตัดสินใจด้านการผลิต เก็บเกี่ยว และจำหน่ายผลผลิตของตน

9. ควบคุมดูแลให้การดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจทั้งด้านการผลิตและบริการในตลาดกลาง เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดและเอาเปรียบทางการค้า

10. ใกล้เคียงข้อพิพาททางการค้าที่เกิดขึ้นในตลาดกลางอย่างเป็นธรรมตามขั้นตอนและกฎเกณฑ์ที่กำหนด

11. คู่มือจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม

12. ซ่อมแซมบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพย์สินต่าง ๆ ของตลาดกลางให้อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13. พัฒนาและจัดให้มีระบบและกระบวนการรวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ และกระจายข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

14. พัฒนาและจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอย่างต่อเนื่อง

15. พัฒนาระบบการควบคุม ตรวจสอบ และรับรองคุณภาพ และมาตรฐานสินค้าที่เป็นที่ยอมรับของผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำไปสู่การสร้างตราสินค้าของตลาดกลางให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจในหมู่ผู้ซื้อและผู้บริโภค (สถาบันคีนันแห่งเอเชีย, 2547)

พื้นที่ค้าส่ง

1. อาคารสำหรับการค้าส่งพืชผักผลไม้ประเภทคัดเกรดคุณภาพ (สินค้าที่มีการแบ่งชั้นคุณภาพและขนาดตามมาตรฐานที่กำหนด)

2. ลาน/อาคารสำหรับการขนถ่าย/บรรทุกสินค้า

พื้นที่ค้าปลีก

1. อาคารสำหรับการค้าปลีกสินค้าประเภทต่าง ๆ (พืชผักผลไม้ สด/แห้ง สินค้า OTOP ของฝาก/ของที่ระลึก ไม้ดอก/ไม้ประดับ อุปกรณ์/เครื่องมือที่ต้องใช้ในตลาด ร้านอาหาร ฯลฯ)

2. ลานอเนกประสงค์สำหรับจัดงานแสดงสินค้าและมหรสพต่าง ๆ

3. ลานสำหรับจัดตลาดนัดสินค้าอุปโภค-บริโภค

4. ลานสำหรับจอดรถยนต์ รถทัวร์ รถโดยสาร

พื้นที่ธุรกิจและอื่น ๆ

1. สำนักงานเพื่อบริการผู้เข้ามาใช้บริการต่าง ๆ ของตลาดกลางสินค้าเกษตร

2. พื้นที่สำหรับการสาธารณูปโภคและสุขอนามัย เช่น ระบบไฟฟ้า น้ำประปา ระบบบำบัดของเสียและสิ่งปฏิกูล ห้องพัก ห้องอาบน้ำ-สุขา ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.3 การจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานในตลาดกลางสินค้าเกษตร

รายละเอียดพื้นที่	ไร่	ตารางเมตร
พื้นที่ค้าส่ง	1	1,600
พื้นที่ค้าปลีก	1	1,600
ที่จอดรถ	3	4,800
ห้องพัก ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา	0.25	400
ลานอเนกประสงค์	0.50	800
พื้นที่สำหรับขยายตลาดในอนาคต	2.25	4,800
รวม	8.00	12,800

บทที่ 5

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ผู้ศึกษาจะได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือการวิเคราะห์ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด และความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด โดยมีผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

การศึกษาถึงผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ทำการศึกษาตามแนวคิด CAMELS Analysis โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงินของสหกรณ์ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก ทุนของสหกรณ์ ปริมาณธุรกิจและกำไรสุทธิย้อนหลัง 5 ปี

อัตราส่วนการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

จากการศึกษาพบว่า ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 สหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 246.80 ล้านบาท ทุนดำเนินงานส่วนใหญ่มาจากแหล่งภายนอกร้อยละ 63.54 ประกอบด้วยเงินรับฝากร้อยละ 51.00 จากแหล่งอื่น ๆ ร้อยละ 12.53 เงินกู้ยืมร้อยละ 0.01 และจากแหล่งภายในของสหกรณ์ร้อยละ 36.46 ประกอบด้วยทุนเรือนหุ้นร้อยละ 24.99 ทุนสำรองร้อยละ 6.40 และทุนสะสมอื่น ๆ ร้อยละ 2.50 และกำไรสุทธิ 2.57 เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนงบการเงินดังกล่าวพบว่า สหกรณ์นำทุนดำเนินงานส่วนใหญ่ไปลงทุนในเงินให้กู้ระยะสั้นร้อยละ 36.15 และเงินฝากสหกรณ์อื่น ๆ ร้อยละ 33.44 ของทุนดำเนินงานทั้งหมด พร้อมกันนี้พบว่าด้านการเติบโตของทุนของสหกรณ์และหนี้สิน สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เท่ากับ 1.74 เท่า แสดงว่าเงินของเจ้าหนี้ 1.74 บาท ได้รับการคุ้มครองจากทุนของสหกรณ์เพียง 1 บาท (ได้รับการคุ้มครองไม่เต็มจำนวน) แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้ว ยังดีกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบ เพราะหมายความว่าเจ้าหนี้ของสหกรณ์มีความเสี่ยงน้อยกว่าสหกรณ์การเกษตรทั่วไป เมื่อพิจารณาอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้นพบว่าของสหกรณ์มีค่าอัตราส่วนนี้เท่ากับ 0.06 เท่า หรือมีทุนสำรอง 0.06 ต่อ

สินทรัพย์ 1 ส่วน ขณะเดียวกันพบว่าอัตราการเติบโตของทุนคือร้อยละ 3.65 ซึ่งต่ำกว่าอัตราการเติบโตของหนี้สินที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.46 เป็นผลมาจากการรับฝากเงินส่งผลให้หนี้สินของสหกรณ์เพิ่มขึ้นในอัตราที่มากกว่าทุน (ตารางที่ 5.1)

จากตารางเดียวกันชี้ว่า เงินทุนของสหกรณ์ถูกนำไปใช้ในการดำเนินการก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อส่วนของทุนร้อยละ 7.18 แสดงว่า 100 บาท ของเงินทุนของสหกรณ์สามารถก่อให้เกิดกำไร 7.18 บาท ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 7.96 ของสหกรณ์การเกษตร โดยเฉลี่ย ทั้งนี้เป็นผลมาจากสหกรณ์ใช้เงินลงทุนจากหนี้สินน้อยกว่าสหกรณ์อื่น (ดูจากอัตราหนี้สินต่อทุน) จึงได้ผลตอบแทนต่อทุนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย

โดยรวมการวิเคราะห์ห้อตราส่วนทางการเงินนี้ชี้ว่า สหกรณ์ใช้ส่วนของทุนในการบริหารงานสหกรณ์มากกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ทั้งระบบ ทำให้อัตราหนี้สินต่อทุนมีค่าที่ดีกว่าค่าเฉลี่ย แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้ผลตอบแทนต่อส่วนของทุนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่ก็ไม่มากนัก สรุปแล้วจึงถือว่ามีสหกรณ์ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงในเกณฑ์ดี

ตารางที่ 5.1 อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุน ต่อความเสี่ยง	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ยทั้ง ระบบ ¹
		48	49	50	51	52	
อัตราหนี้สินต่อทุน	เท่า	1.41	1.68	1.72	1.68	1.74	2.05
อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์	เท่า	0.07	0.07	0.06	0.07	0.06	- ²
อัตราการเติบโตของสหกรณ์	ร้อยละ	1.33	4.00	2.72	3.00	3.65	-
อัตราการเติบโตของหนี้	ร้อยละ	(2.22)	24.15	4.88	0.85	7.46	-
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	3.02	5.28	6.13	6.34	7.18	7.96

หมายเหตุ: ¹ ค่าเฉลี่ย หมายถึง ค่าเฉลี่ยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร
ประจำปี พ.ศ. 2552 ซึ่งคำนวณโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

² “-” หมายถึง กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ไม่ได้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยไว้

อัตราส่วนการวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์

การวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ของในปี 2552 การใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้ 0.75 รอบ แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่ก่อให้เกิดรายได้เท่ากับ 0.75 รอบ ซึ่งอธิบายได้ว่าประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบที่ถือใช้ทั่วไป คือ 1.01 รอบ อยู่ 0.26 รอบ แต่หากพิจารณาอัตราส่วนเป็นรายปีจะพบว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี อาจถือว่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ในการใช้สินทรัพย์สามารถพัฒนาให้อยู่ในระดับค่าเฉลี่ยของการเกิดกำไรของสหกรณ์การเกษตรได้

การดำเนินการของสหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 2.65 แสดงว่าทุน 100 บาท ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น สหกรณ์สามารถนำไปใช้ดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลกำไรเฉลี่ยได้ 2.65 บาท เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของทั้งระบบที่ร้อยละ 2.68 จะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอยู่ร้อยละ 0.03 นอกจากนี้สหกรณ์

มีอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ร้อยละ 6.04 แสดงว่าทุน 100 บาท สหกรณ์สามารถสร้างให้มีการเติบโตได้ 6.04 บาท

โดยรวมความสามารถของสหกรณ์ที่มีต่อการบริหารสินทรัพย์ให้เป็นมีผลตอบแทนที่ดีได้ (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 อัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์

อัตราส่วนคุณภาพของสินทรัพย์	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ยทั้งระบบ
		48	49	50	51	52	
อัตราหมุนของสินทรัพย์	รอบ	0.57	0.58	0.57	0.67	0.75	1.01
อัตราการผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ร้อยละ	1.24	2.07	2.27	2.35	2.65	2.68
อัตราการเติบโตของสินทรัพย์	ร้อยละ	(0.78)	15.78	4.08	1.64	6.04	-

อัตราส่วนการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการบริหาร

การวิเคราะห์ขีดความสามารถในการบริหารดังตารางที่ 5.3 ซึ่งว่าอัตราการเติบโตของธุรกิจของสหกรณ์ในปี 2552 เท่ากับร้อยละ 2.39 จึงเห็นได้ว่าสหกรณ์มีความสามารถในการบริหารจัดการด้านธุรกิจที่ดีแสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ดี โดยการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในปี 2552 พบว่า การเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นควรรักษามาตรฐานการดำเนินงานไว้ให้ดีต่อไปเพื่อให้สหกรณ์สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง

ตารางที่ 5.3 อัตราส่วนขีดความสามารถในการบริหาร

อัตราส่วนขีดความสามารถในการบริหาร	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ยทั้งระบบ
		48	49	50	51	52	
อัตราการเติบโตของธุรกิจ	ร้อยละ	5.16	11.65	6.29	3.41	2.39	-

อัตราส่วนการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการทำกำไร

จากตารางที่ 5.4 ซึ่งถึงขีดความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ซึ่งพบว่าผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในระยะเวลา 5 ปี ในปี 2552 อยู่ในระดับที่ถือว่าประสบผลสำเร็จ โดยพิจารณาจากกำไรเฉลี่ยต่อสมาชิก 1,647 บาทต่อคน อีกทั้งสมาชิกมีอัตราเงินออมเท่ากับ 48,656 บาทต่อคน และมีอัตรานี้สินต่อสมาชิกเท่ากับ 32,163 บาทต่อคน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบอัตราเงินออมต่อสมาชิก อัตราเงินอ้อมมีมากกว่าอัตรานี้สินต่อสมาชิกอยู่ 16,493 บาท แสดงถึงความสามารถในการออมของสมาชิกมีสูงกว่าการก่อหนี้ จากตารางเดียวกันแสดงให้เห็นถึง อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน เท่ากับร้อยละ 56.38 ส่งผลให้มีสหกรณ์มีการเติบโตของทุนสำรองร้อยละ 3.57 พร้อมกับอัตรากการเติบโตของทุนสะสมอื่นเท่ากับร้อยละ 0.68 เมื่อพิจารณาอัตรากการเติบโตของกำไรสหกรณ์อยู่ที่ ร้อยละ 17.06 ในขณะที่สหกรณ์มีอัตรากกำไรสุทธิเมื่อเทียบกับยอดขายและบริการ เท่ากับร้อยละ 3.44 โดยยอดขายสินค้าและบริการ 100 บาทของสหกรณ์ สหกรณ์จะมีกำไรจากการดำเนินงานเฉลี่ยเป็นจำนวน 3.44 บาท แสดงว่าสหกรณ์สามารถแสวงหากำไรได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบที่ร้อยละ 2.66 ที่ร้อยละ 0.78

โดยรวมในส่วนของขีดความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์แสดงว่าการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี มีความสามารถในการทำกำไรให้กับสหกรณ์ได้

ตารางที่ 5.4 อัตราส่วนขีดความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนขีดความสามารถในการทำกำไร	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ยทั้งระบบ
		48	49	50	51	52	
อัตรากำไรต่อสมาชิก	บาท	641	1,134	1,375	1,424	1,647	-
อัตราเงินออมต่อสมาชิก	บาท	42,824	43,955	45,910	46,237	48,656	-
อัตรานี้สินต่อสมาชิก	บาท	24,407	34,456	33,125	33,598	32,163	-
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	ร้อยละ	73	63.58	61.29	63.23	56.38	-

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

อัตราส่วนขีดความสามารถในการทำ กำไร	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ย ทั้งระบบ
		48	49	50	51	52	
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	2.11	3.51	3.85	3.45	3.44	2.66
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	(19.96)	79.20	20.03	6.38	17.06	-
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	(5.75)	(6.89)	4.52	7.15	0.68	-
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	2.15	1.96	3.01	3.48	3.57	-

อัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่อง

จากการวิเคราะห์สภาพคล่องในปี 2552 ดังตารางที่ 5.5 โดยพิจารณาจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์เท่ากับ 1.48 เท่า ซึ่งมีความหมายว่าสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียน 1.48 เท่า ต่อหนี้สินหมุนเวียน 1 ส่วน ดังนั้นหากสหกรณ์นำเอาสินทรัพย์หมุนเวียนไปชำระหนี้ระยะสั้น คือ ส่วนที่เป็นหนี้สินหมุนเวียนแล้ว สหกรณ์จะยังคงมีสินทรัพย์หมุนเวียนคงเหลือเพื่อการดำเนินงานอยู่อีก 0.48 ส่วน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบ คือ 1.16 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ย 0.32 เท่า ซึ่งแสดงว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินอยู่ในระดับดีกว่าสหกรณ์การเกษตรทั่วไป

ขณะเดียวกันจากตารางที่ 5.5 พบว่าอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง 68.66 เท่า และอายุเฉลี่ยของสินค้า 5.32 หรือประมาณ 6 วัน แสดงให้เห็นว่าการหมุนเวียนของสินค้าในคลังของสหกรณ์ และอายุของสินค้าอยู่ในเกณฑ์ที่หมุนเวียนได้ดี ไม่ทำให้เกิดการจมของเงินทุนในสินค้าคงคลังมากเกินไป

โดยสรุปแล้วอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องของสหกรณ์มีสภาพคล่องในเกณฑ์ดี มีความสามารถหมุนเวียนทุนของสหกรณ์ได้ดี การหมุนเวียนสินค้าที่เร็ว และอายุสินค้ามีระยะเวลาสั้น

ตารางที่ 5.5 อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน	หน่วย	พ.ศ.					ค่าเฉลี่ย ทั้งระบบ
		48	49	50	51	52	
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	เท่า	1.41	1.43	1.07	1.11	1.48	1.16
อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง	ครั้ง	13.49	38.38	26.66	30.02	68.66	-
อายุเฉลี่ยสินค้า	วัน	27.06	9.51	13.69	12.16	5.32	-

ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรทำวังผาจำกัด

เพื่อให้การดำเนินโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรให้ประสบความสำเร็จ จึงควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการเพื่อเป็นการวิเคราะห์ผลทางการเงินที่เกิดขึ้นกับโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตร โดยมีรายละเอียดประกอบการวิเคราะห์โครงการทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงความคุ้มค่าทางการเงินและทำการวิเคราะห์ความไม่แน่นอนของโครงการโดยใช้เกณฑ์ในการชี้วัดและเกณฑ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV)
2. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio: B/C Ratio)
3. อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR)
4. การวิเคราะห์โครงการในกรณีที่โครงการต้องเผชิญความไม่แน่นอนทางการศึกษา 2 วิธี ได้แก่
 - 4.1 การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)
 - 4.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test)

ขอบเขตของโครงการ

1. ขอบเขตด้านเวลาการศึกษาในครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนเป็นระยะเวลา 20 ปี ตามอายุของอาคารตลาดกลางสินค้าเกษตร

2. ข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับ ราคา วัสดุ อุปกรณ์การก่อสร้าง ค่าแรงงานและรายได้จากการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร จะคำนวณโดยใช้ข้อมูลในปี พ.ศ.2552

ข้อสมมติของการวิเคราะห์ทางการเงิน

1. ในปีที่ 1-20 ตลาดกลางสินค้าเกษตรจะเก็บค่าบริการในอัตราเดือนละ 1,500 บาท
2. ระยะเวลาการก่อสร้างโรงงานใช้เวลาประมาณ 1 ปี (ปีที่ 0)
3. อัตราคิดลดในการวิเคราะห์ที่ร้อยละ 8 ตามอัตราการศึกษาให้สหกรณ์ผู้เงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์

การประมาณการลงทุนของตลาดกลางสินค้าเกษตร

การลงทุนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร มีค่าใช้จ่ายในการลงทุนซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ 4 หมวด ดังต่อไปนี้

1. หมวดอาคารสิ่งก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายในการลงทุนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรประกอบด้วย

1.1 ที่ดิน จำนวน 8 ไร่ พื้นที่ใกล้เคียงกับสหกรณ์การเกษตรท่าวังพา จำกัด สถานที่ดำเนินการเป็นพื้นที่ ถมท. (ภาษีบำรุงท้องที่) ซึ่งเป็นพื้นที่จับจอง ไม่มีเอกสารสิทธิ ในอำเภอท่าวังพา จังหวัดน่าน ราคารวม 500,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.2 อาคารและสิ่งปลูกสร้าง อาคารตลาดกลางที่สร้างขึ้นเป็นอาคารชั้นเดียว มี 2 อาคาร บนพื้นที่จำนวน 2 ไร่ หรือ 3,200 ตารางเมตร ประมาณการค่าก่อสร้างตารางเมตรละ 4,000

บาท งบประมาณ 12,800,000 บาท ระบบไฟฟ้าอาคารตลาดกลาง งบประมาณ 800,000 บาท และระบบประปาห้องของตลาดกลางสินค้าเกษตร งบประมาณ 700,000 บาท รวมงบประมาณ 14,300,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิศวกรก่อสร้าง)

1.3 ค่าก่อสร้างบ้านพักและห้องน้ำ บ้านพักสำหรับการรับรองผู้ขายสินค้า และห้องน้ำเพื่อไว้บริการผู้ขายสินค้า รวมถึงลูกค้าที่มาใช้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตร งบประมาณ 500,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.4 ค่าก่อสร้างห้องกองอำนาจการ เพื่อเป็นจุดติดต่อ ดำเนินธุรกิจตลาดกลางสินค้าเกษตร งบประมาณ 100,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.5 ป้ายตลาดกลางสินค้าเกษตร 1 ป้าย บริเวณหน้าตลาดกลางสินค้าเกษตร งบประมาณ 50,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.6 ลานจอดรถ จำนวน 3 ไร่ เพื่อบริการที่จอดรถสำหรับผู้ซื้อ ผู้ขายที่ตลาดกลางสินค้าเกษตร ค่าใช้จ่ายในการปรับพื้นที่ เท่ากับ 5,000 บาท/ไร่ งบประมาณ 15,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.7 ลานอเนกประสงค์สำหรับจัดตลาดนัดสินค้าอุปโภค-บริโภค จัดงานแสดงสินค้าและมหรสพต่าง ๆ งบประมาณ 50,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.8 ค่าก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย งบประมาณ 50,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

1.9 รางระบายน้ำ อาคารตลาดกลางสินค้าเกษตร งบประมาณ 50,000 บาท (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

2. หมวดครุภัณฑ์อุปกรณ์ของตลาดกลางสินค้าเกษตร (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สหกรณ์)

2.1 ครุภัณฑ์สำนักงานต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ โทรสาร และอุปกรณ์สำนักงาน ไมโครโฟน เครื่องขยายเสียง งบประมาณ 150,000 บาท โดยคิด อัตราค่าเสื่อมที่ร้อยละ 20 ตามอัตราการหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ซึ่งจะมีการซื้อทดแทนในปี ที่ 6, 11, 16 ของโครงการ

2.2 อุปกรณ์ตลาดกลาง เครื่องชั่งกิโลขนาด 60 กิโลกรัม เครื่องนับจำนวน งบประมาณ 10,000 บาท โดยคิดอัตราค่าเสื่อมที่ร้อยละ 20 ตามอัตราการหักค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน ซึ่งจะมีการซื้อทดแทนในปีที่ 6, 11, 16 ของโครงการ

3. หมวดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตร

3.1 ต้นทุนผันแปร ซึ่งประกอบด้วย ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า สามารถคำนวณต้นทุนผันแปร ได้ดังตารางที่ 5.6

3.1.1 ค่าน้ำประปา น้ำประปาจะถูกนำมาใช้ในการทำความสะอาดต่าง ๆ ในตลาด กลางสินค้าเกษตร โดยเฉลี่ยแล้วใน 1 ปี ตลาดกลางจะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าน้ำประปาจำนวน 3,428 บาท/เดือน เป็นเงิน 41,136 บาท/ปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

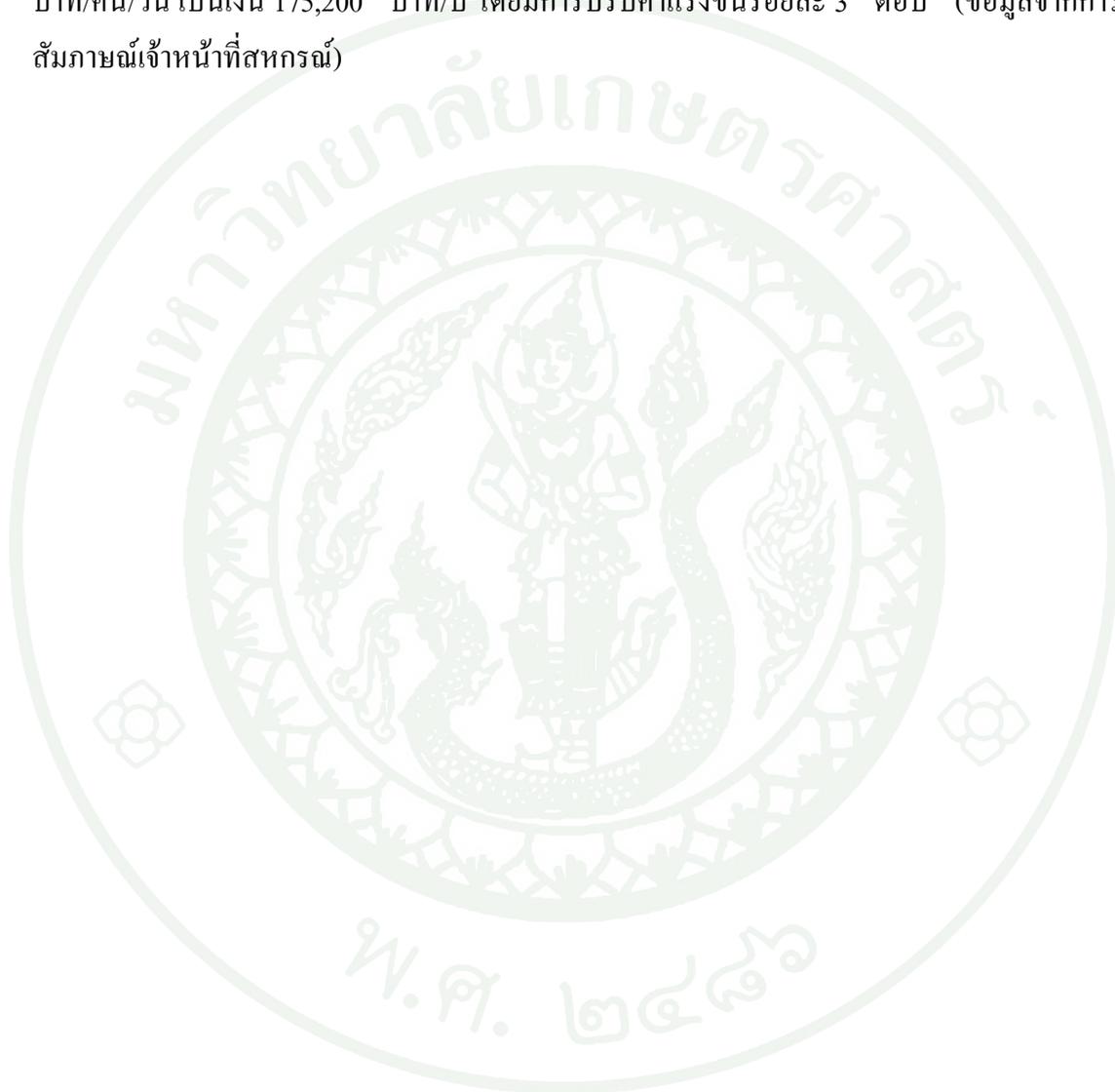
3.1.2 ค่าไฟฟ้า การดำเนินการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรมีการใช้แสงสว่างจาก แสงไฟ อุปกรณ์ตลาดกลางต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแล้วใน 1 ปี ตลาดกลางจะมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าไฟฟ้า จำนวน 42,800 บาท/เดือน เป็นเงิน 513,600 บาท/ปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

3.2 ค่าแรงงาน เป็นค่าแรงงานของพนักงานในตลาดกลางสินค้าเกษตร ประกอบด้วย ดัง ตารางที่ 5.7

3.2.1 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย จำนวน 8 คน ค่าแรง 160 บาท/คน/วัน เป็นเงิน 467,200 บาท/ปี โดยมีการปรับค่าแรงขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

3.2.2 พนักงานทำความสะอาด จำนวน 10 คน ค่าแรง 160 บาท/คน/วัน เป็นเงิน 584,000 บาท/ปี โดยมีการปรับค่าแรงขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สหกรณ์)

3.2.3 พนักงานประจำห้องสุขาและห้องอาบน้ำ จำนวน 3 คน ค่าแรง 160 บาท/คน/วัน เป็นเงิน 175,200 บาท/ปี โดยมีการปรับค่าแรงขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี (ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์)

ตารางที่ 5.6 ประมาณการต้นทุนผันแปรของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าน้ำประปา	ค่าไฟฟ้า	รวม
1	41,136	513,600	554,736
2	41,136	513,600	554,736
3	41,136	513,600	554,736
4	41,136	513,600	554,736
5	41,136	513,600	554,736
6	41,136	513,600	554,736
7	41,136	513,600	554,736
8	41,136	513,600	554,736
9	41,136	513,600	554,736
10	41,136	513,600	554,736
11	41,136	513,600	554,736
12	41,136	513,600	554,736
13	41,136	513,600	554,736
14	41,136	513,600	554,736
15	41,136	513,600	554,736
16	41,136	513,600	554,736
17	41,136	513,600	554,736
18	41,136	513,600	554,736
19	41,136	513,600	554,736
20	41,136	513,600	554,736

ตารางที่ 5.7 ประมาณการต้นทุนแรงงานของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	เจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัย	พนักงานทำ ความสะอาด	พนักงานประจำ ห้องสุชา	รวม
1	467,200	584,000	175,200	1,226,400
2	481,216	601,520	180,456	1,263,192
3	495,652	619,566	185,870	1,301,088
4	510,522	638,153	191,446	1,340,120
5	525,838	657,297	197,189	1,380,324
6	541,613	677,016	203,105	1,421,734
7	557,861	697,327	209,198	1,464,386
8	574,597	718,246	215,474	1,508,317
9	591,835	739,794	221,938	1,553,567
10	609,590	761,988	228,596	1,600,174
11	627,878	784,847	235,454	1,648,179
12	646,714	808,393	242,518	1,697,624
13	666,115	832,644	249,793	1,748,553
14	686,099	857,624	257,287	1,801,010
15	706,682	883,352	265,006	1,855,040
16	728,882	909,853	272,956	1,910,691
17	749,719	937,149	281,145	1,968,012
18	772,210	965,263	289,579	2,027,052
19	795,377	994,221	298,266	2,087,864
20	819,238	1,024,048	307,214	2,150,500

3.3 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ประกอบด้วย

3.3.1 ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน เป็นค่าเสื่อมราคาของอาคารและสิ่งปลูกสร้างมูลค่า 14,300,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาที่ย้อยละ 5 ต่อปี ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ตลาดกลางมูลค่า 160,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาที่ย้อยละ 20 แบบวิธีเส้นตรง ไม่มีมูลค่าซาก ตามตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 ค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าเสื่อมของทรัพย์สิน	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	รวม
1	715,000	32,000	747,000
2	715,000	32,000	747,000
3	715,000	32,000	747,000
4	715,000	32,000	747,000
5	715,000	32,000	747,000
6	715,000	32,000	747,000
7	715,000	32,000	747,000
8	715,000	32,000	747,000
9	715,000	32,000	747,000
10	715,000	32,000	747,000
11	715,000	32,000	747,000
12	715,000	32,000	747,000
13	715,000	32,000	747,000
14	715,000	32,000	747,000
15	715,000	32,000	747,000
16	715,000	32,000	747,000
17	715,000	32,000	747,000
18	715,000	32,000	747,000
19	715,000	32,000	747,000
20	715,000	32,000	747,000

3.3.2 ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นเงิน 72,000 บาท ค่าภาษีบำรุงท้องที่ เป็นเงิน 2,500 บาท (คลังปัญญา, 2553) รวมเป็นเงิน 91,660 บาท/ปี ตามตารางที่ 5.9

3.3.3 ค่าเบี้ยประกันภัยเพื่อการประกันความปลอดภัยของตลาดกลางสินค้า เป็นเงิน 17,160 บาท (สำนักงานคณะกรรมการกำกับส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2553) ตามตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.9 ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ค่าภาษีบำรุงท้องที่ของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าภาษี โรงเรือนและที่ดิน	ค่าภาษี บำรุงท้องที่	รวม
1	72,000	2,500	74,500
2	72,000	2,500	74,500
3	72,000	2,500	74,500
4	72,000	2,500	74,500
5	72,000	2,500	74,500
6	72,000	2,500	74,500
7	72,000	2,500	74,500
8	72,000	2,500	74,500
9	72,000	2,500	74,500
10	72,000	2,500	74,500
11	72,000	2,500	74,500
12	72,000	2,500	74,500
13	72,000	2,500	74,500
14	72,000	2,500	74,500
15	72,000	2,500	74,500
16	72,000	2,500	74,500
17	72,000	2,500	74,500
18	72,000	2,500	74,500
19	72,000	2,500	74,500
20	72,000	2,500	74,500

ตารางที่ 5.10 ค่าใช้จ่ายในการประกันภัยของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าเบี้ย ประกันภัย	รวม
1	17,160	17,160
2	17,160	17,160
3	17,160	17,160
4	17,160	17,160
5	17,160	17,160
6	17,160	17,160
7	17,160	17,160
8	17,160	17,160
9	17,160	17,160
10	17,160	17,160
11	17,160	17,160
12	17,160	17,160
13	17,160	17,160
14	17,160	17,160
15	17,160	17,160
16	17,160	17,160
17	17,160	17,160
18	17,160	17,160
19	17,160	17,160
20	17,160	17,160

3.4 เงินเดือนเป็นค่าใช้จ่ายในการให้บริการและบริหารขององค์กร โดยค่าใช้จ่ายส่วนนี้เป็นค่าใช้จ่ายของส่วนกลางของตลาดกลางสินค้าเกษตร ซึ่งประกอบด้วย

3.4.1 ผู้จัดการตลาดกลาง จำนวน 1 คน ทำหน้าที่บริหารการจัดการตลาดกลางสินค้าเกษตร เงินเดือน 12,000 บาท/เดือน/คน เป็นเงิน 144,000 บาท/ปี โดยมีการปรับเงินเดือนขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

3.4.2 เจ้าหน้าที่สำนักงาน จำนวน 3 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน เงินเดือน 9,000 บาท/เดือน/คน เป็นเงิน 324,000 บาท/ปี โดยมีการปรับเงินเดือนขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ดังนั้นสามารถคำนวณต้นทุนค่าเงินเดือนได้ดัง ตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ประมาณการต้นทุนค่าเงินเดือนของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ผู้จัดการ ตลาดกลาง	เจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงิน	เจ้าหน้าที่ฝ่าย บัญชี	เจ้าหน้าที่ ธุรการ	รวม
1	144,000	324,000	324,000	324,000	468,000
2	151,200	333,720	333,720	333,720	484,920
3	158,760	343,732	343,732	343,732	502,492
4	166,698	354,044	354,044	354,044	520,742
5	175,033	364,665	364,665	364,665	539,698
6	180,284	375,605	375,605	375,605	555,889
7	185,692	386,873	386,873	386,873	572,565
8	191,263	398,479	398,479	398,479	589,742
9	197,001	410,434	410,434	410,434	607,435
10	202,911	422,747	422,747	422,747	625,658
11	208,998	432,000	432,000	432,000	640,998
12	215,268	444,960	444,960	444,960	660,228
13	221,726	458,309	458,309	458,309	680,035
14	228,378	472,058	472,058	472,058	700,436
15	235,230	486,220	486,220	486,220	721,449
16	242,286	500,806	500,806	500,806	743,093
17	249,555	515,831	515,831	515,831	765,386
18	257,042	531,306	531,306	531,306	788,347
19	264,753	547,245	547,245	547,245	811,998
20	272,696	563,662	563,662	563,662	836,358

4. หมวดค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าโทรศัพท์ ค่าเบี้ยเลี้ยงกรรมการ ค่าส่งเสริมการตลาด ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงตลาดจากการสอบถามเจ้าหน้าที่สหกรณ์ พบว่ามีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ดังตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 ประมาณการค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าโทรศัพท์	ค่าเบี้ยเลี้ยง	ค่าส่งเสริม การตลาด	ค่าปรับปรุง ตลาด	รวม
1	50,000	50,000	200,000	50,000	350,000
2	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
3	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
4	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
5	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
6	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
7	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
8	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
9	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
10	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
11	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
12	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
13	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
14	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
15	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
16	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
17	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
18	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
19	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000
20	50,000	50,000	20,000	50,000	170,000

โดยในตารางที่ 5.13 ซึ่งให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการตลาดกลาง ตั้งแต่ปีที่เริ่มต้นโครงการหรือปีที่ 0 จนถึงปีที่สิ้นสุดโครงการคือปีที่ 20 โดยในปีที่ 0 เป็นปีที่มีการก่อสร้างซึ่งมีค่าใช้จ่าย 15,790,000 บาท จากนั้นมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 2,688,296 บาท ถึง 3,830,753 บาท

ตารางที่ 5.13 ต้นทุนรวมจากการให้บริการของตลาดกลางสินค้าเกษตรในช่วง 1 ปี

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ต้นทุนรวม
0	15,790,000
1	2,690,796
2	2,564,508
3	2,619,975
4	2,677,258
5	2,736,418
6	2,954,018
7	2,853,347
8	2,944,456
9	3,007,397
10	2,980,567
11	3,295,573
12	3,204,249
13	3,274,984
14	3,347,842
15	3,422,885
16	3,660,180
17	3,579,794
18	3,661,796
19	3,746,258
20	3,833,253

การประมาณการรายรับของตลาดกลางสินค้าเกษตร

1. รายรับจากค่าเช่า ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์

1.1 การเก็บค่าบริการนี้จะใช้สำหรับผู้ขายที่ต้องการเช่าพื้นที่แผงขายประจำทุกวัน โดยมาแจ้งความต้องการต่อคณะกรรมการดำเนินการของตลาด เพื่อที่จะจัดพื้นที่ที่เหมาะสมให้และทำสัญญาเช่าเป็นรายปี โดยใช้ราคาตลาดในการคำนวณที่ค่าเช่าแผง 1,500 บาท/เดือน เท่ากับ 18,000 บาท/ปี/1 แผง (จำนวน 200 แผง ขนาด 4 ตารางเมตร) เท่ากับ 3,600,000 บาท/ปี โดยสมมติว่าสามารถให้เช่าได้หมดทุกแผงตลอดอายุโครงการ

1.2 บริการบ้านพักสำหรับผู้ซื้อผู้ขาย ตลาดกลางได้จัดบ้านพักจำนวน 10 ห้อง เพื่อให้บริการกับผู้ใช้บริการที่ไม่ต้องการเดินทางกลับบ้าน สามารถพักที่ตลาดได้เลย โดยคิดค่าบริการเดือนละ 1,000 บาท/ห้อง เท่ากับ 120,000 บาท/ปี ดังนั้นสามารถคำนวณรายรับได้ดังตารางที่ 5.14

2. รายรับจากค่าบริการ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สหกรณ์

2.1 บริการรถเข็นรับจ้างขนของในตลาด โดยมีกลุ่มผู้รับจ้างซึ่งขึ้นทะเบียนอยู่กับสหกรณ์โดยกลุ่มผู้รับจ้างต้องเสียค่าสวัสดิการให้กับตลาดกลางคันละ 150 บาท/เดือน โดยรถเข็นรับจ้างในตลาดกลางมีจำนวน 50 คัน เท่ากับ 90,000 บาท/ปี สำหรับอัตราค่าบริการสำหรับผู้ซื้อผู้ขายที่ตลาดกลางได้ตั้งไว้คือครั้งละ 5 บาทสำหรับการขนส่งในตลาด และครั้งละ 10 บาท สำหรับการขนส่งนอกตลาด

2.2 บริการไฟฟ้าตลาดกลางได้จัดบริการและติดตั้งไฟฟ้าเพื่อให้แสงสว่างทั่วบริเวณตลาดและทุกแผงขายสินค้า ซึ่งแผงเช่าขายประจำจะมีการติดตั้งไฟและเก็บค่าไฟตามมิเตอร์ประมาณการใช้เท่ากับ 28,600 บาท/เดือน เป็นเงิน 343,200 บาทต่อปี

2.3 บริการน้ำประปา ตลาดกลางจะจัดบริการประปาส่วนกลางไว้ โดยคิดค่าบริการ 1 บาท สำหรับน้ำ 20 ลิตร ประมาณการใช้เฉลี่ย 1 วันเท่ากับ 100 ลิตร/แผง หรือ 5 บาท/วัน เท่ากับ 356,000 บาท/ปี

ตารางที่ 5.14 ประมาณการรายรับจากค่าเช่าของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

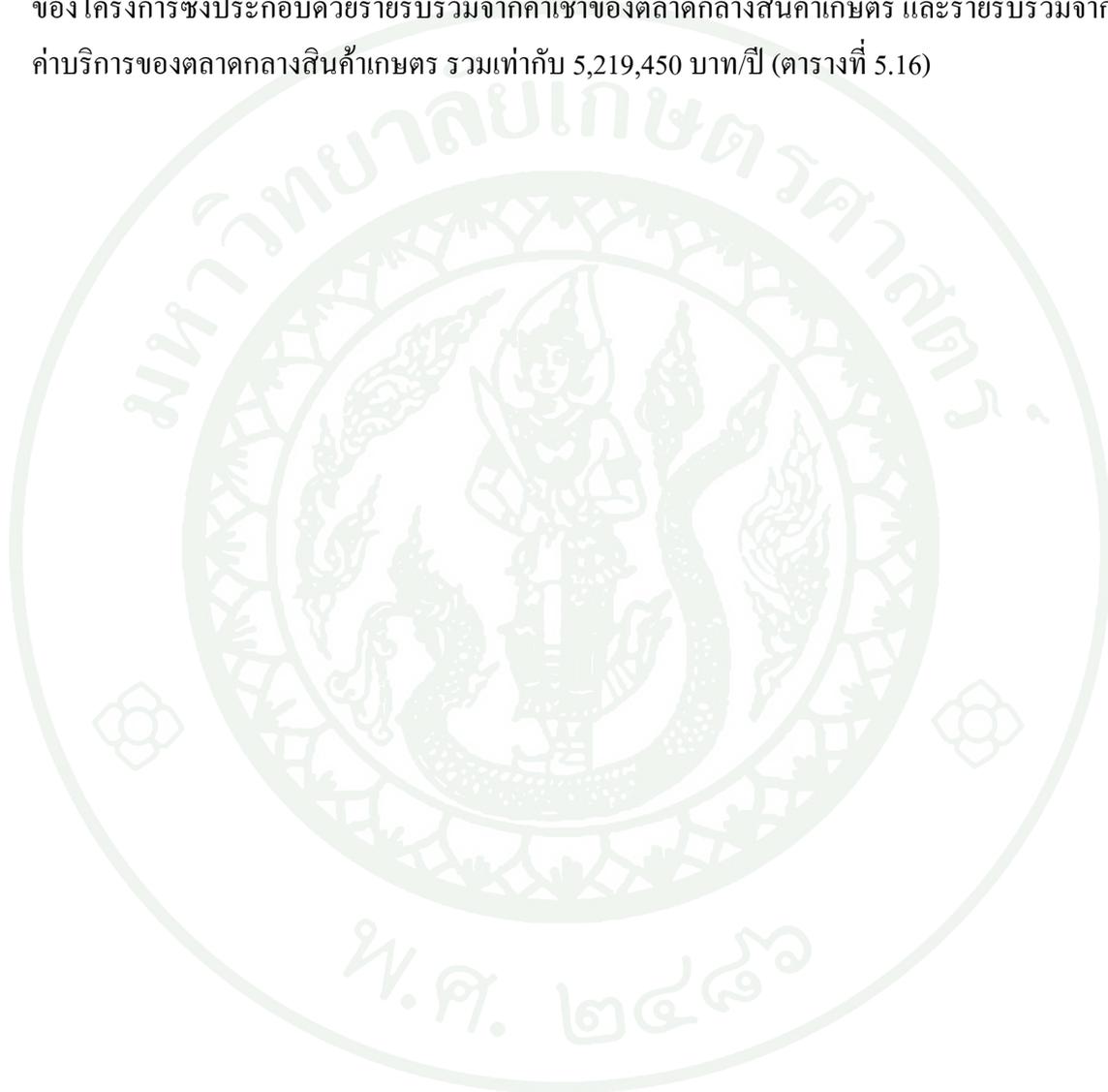
ปีที่	ค่าเช่า แผงสินค้า	ค่าเช่า บ้านพัก	รวม
1	3,600,000	120,000	3,720,000
2	3,600,000	120,000	3,720,000
3	3,600,000	120,000	3,720,000
4	3,600,000	120,000	3,720,000
5	3,600,000	120,000	3,720,000
6	3,600,000	120,000	3,720,000
7	3,600,000	120,000	3,720,000
8	3,600,000	120,000	3,720,000
9	3,600,000	120,000	3,720,000
10	3,600,000	120,000	3,720,000
11	3,600,000	120,000	3,720,000
12	3,600,000	120,000	3,720,000
13	3,600,000	120,000	3,720,000
14	3,600,000	120,000	3,720,000
15	3,600,000	120,000	3,720,000
16	3,600,000	120,000	3,720,000
17	3,600,000	120,000	3,720,000
18	3,600,000	120,000	3,720,000
19	3,600,000	120,000	3,720,000
20	3,600,000	120,000	3,720,000

2.5 บริการโทรศัพท์ ตลาดกลางมีโทรศัพท์สาธารณะแบบหยอดเหรียญ 2 เครื่อง ตั้งอยู่บริเวณหน้าสำนักงานของตลาดกลาง

2.6 บริการห้องสุขาและห้องอาบน้ำ ตลาดกลางได้จัดห้องสุขาจำนวน 10 ห้องและห้องอาบน้ำจำนวน 10 ห้อง เพื่อบริการผู้ซื้อและผู้ขาย โดยคิดค่าบริการครั้งละ 2 บาทสำหรับสุขา และ

ครั้งละ 5 บาท สำหรับห้องอาบน้ำ ประมาณการผู้ใช้ วันละ 500 คน/วันสำหรับสุขา/ปี เท่ากับ 365,000 บาท/ปี และ 250 คน/วันสำหรับห้องอาบน้ำ เท่ากับ 456,250 บาท/ปี โดยคำนวณรายรับได้ ดังตารางที่ 5.15

จากประมาณการรายรับของโครงการด้านต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงแล้วพบว่า รายได้โดยรวมของโครงการซึ่งประกอบด้วยรายรับรวมจากค่าเช่าของตลาดกลางสินค้าเกษตร และรายรับรวมจากค่าบริการของตลาดกลางสินค้าเกษตร รวมเท่ากับ 5,219,450 บาท/ปี (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.15 ประมาณการรายรับจากค่าบริการของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปีที่	ค่าสวัสดิการ รถเข็น	ค่าบริการ ไฟฟ้า	ค่าบริการ น้ำประปา	ค่าบริการ ห้องสุขา	ค่าบริการห้อง อาบน้ำ	รวม
1	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
2	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
3	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
4	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
5	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
6	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
7	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
8	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
9	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
10	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
11	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
12	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
13	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
14	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
15	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
16	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
17	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
18	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
19	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450
20	90,000	343,200	365,000	365,000	456,250	1,619,450

ตารางที่ 5.16 รายรับรวมจากการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรในช่วง 1 ปี

(หน่วย: บาท)

ปีที่	รายรับรวม
0	0
1	5,219,450
2	5,219,450
3	5,219,450
4	5,219,450
5	5,219,450
6	5,219,450
7	5,219,450
8	5,219,450
9	5,219,450
10	5,219,450
11	5,219,450
12	5,219,450
13	5,219,450
14	5,219,450
15	5,219,450
16	5,219,450
17	5,219,450
18	5,219,450
19	5,219,450
20	5,219,450

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน

เกณฑ์และผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน

1. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิซึ่งถึงจำนวนผลประโยชน์สุทธิที่ได้รับตลอดระยะเวลาของโครงการ ซึ่งอาจมีค่าเป็นลบ เป็นศูนย์ หรือเป็นบวกก็ได้ มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์รวม (PVB) หักออกด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม (PVC) ของโครงการนั้น

โดยโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรมีมูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมตลอดอายุของโครงการเท่ากับ 51,307,194 บาท ในขณะที่มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวมตลอดอายุของโครงการเท่ากับ 45,170,769 บาท เมื่อนำมาลบกันมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการจะได้เท่ากับ 6,136,425 บาท (ตารางที่ 5.17) ซึ่งจากการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันมีค่าเป็นบวก หมายความว่า โครงการมีผลประโยชน์สูงกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้น เมื่อมีการคิดลดอยู่ในรูปมูลค่าปัจจุบันแล้วตลอดอายุโครงการ จึงก่อให้เกิดผลกำไรจากการลงทุนในโครงการ

2. อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ (Benefit Cost Ratio: BCR) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ คือ มูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมหารด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม ซึ่งอาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่า 1 ก็ได้ แต่การตัดสินใจที่แสดงว่าโครงการมีความเหมาะสม และคุ้มต่อการลงทุน คือ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 5.17 พบว่ามูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมตลอดอายุของโครงการเท่ากับ 51,307,194 บาท ในขณะที่มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวมตลอดอายุของโครงการ เท่ากับ 45,147,344 บาท ดังนั้นอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการสามารถหาได้โดย การนำมูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมหารด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม มีค่าเท่ากับ 1.14 เท่า ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าเมื่อลงทุนไปจำนวน 1 บาท จะได้ผลตอบแทน 1.14 บาท หรือมีกำไร 0.23 บาท นั่นคือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการมีมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไปจากการลงทุนในโครงการ

ตารางที่ 5.17 ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของตลาด-กลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปี	รายรับรวม	ต้นทุนรวม	รายรับสุทธิ	% อัตราคิดลด 8	มูลค่าปัจจุบัน		
					รายรับ	ต้นทุน	สุทธิ
0	0	15,790,000	-15,790,000	1.00	0	-15,790,000	-15,790,000
1	5,219,450	2,690,796	2,528,654	0.93	4,854,089	2,502,440	2,351,648
2	5,219,450	2,564,508	2,654,942	0.86	4,488,727	2,205,477	2,283,250
3	5,219,450	2,619,975	2,599,475	0.79	4,175,560	2,095,980	2,079,580
4	5,219,450	2,677,258	2,542,192	0.74	3,862,393	1,981,171	1,881,222
5	5,219,450	2,736,418	2,483,032	0.68	3,549,226	1,860,764	1,688,462
6	5,219,450	2,954,018	2,265,432	0.63	3,288,254	1,861,032	1,427,222
7	5,219,450	2,853,347	2,366,103	0.58	3,027,281	1,654,941	1,372,340
8	5,219,450	2,944,456	2,274,994	0.54	2,818,503	1,590,006	1,228,497
9	5,219,450	3,007,397	2,212,053	0.50	2,609,725	1,503,699	1,106,026
10	5,219,450	2,980,567	2,238,883	0.46	2,400,947	1,371,061	1,029,886
11	5,219,450	3,295,573	1,923,877	0.43	2,244,364	1,417,097	827,267
12	5,219,450	3,204,249	2,015,201	0.40	2,087,780	1,281,700	806,080
13	5,219,450	3,274,984	1,944,466	0.37	1,931,197	1,211,744	719,452
14	5,219,450	3,347,842	1,871,608	0.34	1,774,613	1,138,266	636,347
15	5,219,450	3,422,885	1,796,565	0.32	1,670,224	1,095,323	574,901
16	5,219,450	3,660,180	1,559,270	0.29	1,513,641	1,061,452	452,188
17	5,219,450	3,579,794	1,639,656	0.27	1,409,252	966,544	442,707
18	5,219,450	3,661,796	1,557,654	0.25	1,304,863	915,449	389,414
19	5,219,450	3,746,258	1,473,192	0.23	1,200,474	861,639	338,834
20	5,219,450	3,833,253	1,386,197	0.21	1,096,085	804,983	291,101
รวม	104,389,000	78,845,555	25,543,445	10.83	51,307,194	45,170,769	6,136,425

$$\text{NPV} = 51,307,194 - 45,170,769 = 6,136,425$$

$$\text{BCR} = 51,307,194 / 45,170,769 = 1.14$$

3. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (Internal Rate of Return:IRR) อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ คือ ผลตอบแทนเป็นร้อยละของโครงการ หรือค่าอัตราส่วนลดในกระบวนการคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของโครงการมีค่าเท่ากับ 0

ในที่นี้ ณ อัตราคิดลดที่ร้อยละ 8 ให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ 6,136,425 บาท จึงทดลองใช้ อัตราส่วนที่สูงขึ้นอีกคือ อัตราคิดลดที่ร้อยละ 9 ให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ - 2,204,567 บาท แสดงว่า อัตราผลตอบแทนของโครงการจะอยู่ระหว่างร้อยละ 8 - 9 ต่อปี (ตารางที่ 5.18)

ดังนั้น อัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ มีค่าเท่ากับ 0 สามารถคำนวณ โดยโดยใช้วิธีเทียบบัญชีได้ดังนี้

ส่วนต่างของมูลค่าปัจจุบัน $6,136,425 - (- 2,218,431) = 8,354,856$ บาท คิดเป็นส่วนต่าง อัตราคิดลดที่ร้อยละ 1 ดังนั้นหากส่วนต่างมูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 8,354,856 บาท จะคิดเป็นส่วนต่าง อัตราคิดลดที่ $(6,136,425 / 8,354,856 = 0.73)$ เพราะฉะนั้นอัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 0 คือ ร้อยละ $8 + 0.73$ เท่ากับร้อยละ 8.73

มูลค่าโครงการมีค่าผลตอบแทนภายในของโครงการร้อยละ 8.73 ต่อปี ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนของโครงการ เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในปัจจุบันที่ร้อยละ 0.10 -1.25 ต่อปี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2553) ผลตอบแทนภายในโครงการ มีค่ามากกว่า

ตารางที่ 5.18 อัตราผลตอบแทนภายในของตลาดกลางสินค้าเกษตร

(หน่วย: บาท)

ปี	รายรับรวม	ต้นทุนรวม	รายรับสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ % อัตราคิดลด 8	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ % อัตราคิดลด 9
0	0	15,790,000	- 15,790,000	- 15,790,000	- 15,790,000
1	5,219,450	2,690,796	2,528,654	2,351,648	2,187,033
2	5,219,450	2,564,508	2,654,942	2,283,250	1,963,595
3	5,219,450	2,619,975	2,599,475	2,079,580	1,663,664
4	5,219,450	2,677,258	2,542,192	1,881,222	1,392,104
5	5,219,450	2,736,418	2,483,032	1,688,462	1,148,154
6	5,219,450	2,954,018	2,265,432	1,427,222	899,150
7	5,219,450	2,853,347	2,366,103	1,372,340	795,957
8	5,219,450	2,944,456	2,274,994	1,228,497	663,388
9	5,219,450	3,007,397	2,212,053	1,106,026	553,013
10	5,219,450	2,980,567	2,238,883	1,029,886	473,748
11	5,219,450	3,295,573	1,923,877	827,267	355,725
12	5,219,450	3,204,249	2,015,201	806,080	322,432
13	5,219,450	3,274,984	1,944,466	719,452	266,197
14	5,219,450	3,347,842	1,871,608	636,347	216,358
15	5,219,450	3,422,885	1,796,565	574,901	183,968
16	5,219,450	3,660,180	1,559,270	452,188	131,135
17	5,219,450	3,579,794	1,639,656	442,707	119,531
18	5,219,450	3,661,796	1,557,654	389,414	97,353
19	5,219,450	3,746,258	1,473,192	338,834	77,932
20	5,219,450	3,833,253	1,386,197	291,101	61,131
รวม	104,389,000	78,845,555	25,543,445	6,136,425	- 2,218,431

IRR = 8.73

4. การวิเคราะห์โครงการในกรณีที่โครงการต้องเผชิญความไม่แน่นอน

4.1 การวิเคราะห์ความอ่อนไหวในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงขายสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท โดยสามารถให้เช่าได้หมดทุกแผง ให้ผลการวิเคราะห์ทางการเงินดังต่อไปนี้

4.1.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท มีมูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมตลอดอายุของโครงการ เท่ากับ 40,690,794 บาท ในขณะที่มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวมตลอดอายุของโครงการ เท่ากับ 44,956,659 บาท เมื่อนำมาลบกันมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการจะได้เท่ากับ - 4,265,865 บาท (ตารางที่ 5.19) ซึ่งจากการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันมีค่าเป็นบวก หมายความว่า โครงการมีต้นทุนสูงกว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น เมื่อมีการคิดลดอยู่ในรูปมูลค่าปัจจุบันแล้วตลอดอายุโครงการ จึงก่อให้เกิดผลขาดทุนในการลงทุนในโครงการ

4.1.2 อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ พบว่ามูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมตลอดอายุของโครงการเท่ากับ 40,690,794 บาท ในขณะที่มูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวมตลอดอายุของโครงการ เท่ากับ 44,956,659 บาท ดังนั้นอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการสามารถหาได้โดย การนำมูลค่าปัจจุบันของรายรับรวมหารด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนรวม มีค่าเท่ากับ 0.91 เท่า ซึ่งมีความมากกว่า 1 แสดงว่าเมื่อลงทุนไปจำนวน 1 บาท จะได้ผลตอบแทน 0.91 บาท หรือขาดทุน 0.09 บาท นั่นคือ ผลตอบแทนที่ได้รับจากโครงการมีน้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไปจากการลงทุนในโครงการ

ตารางที่ 5.19 ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิและอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของตลาด-กลางสินค้าเกษตรในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท

(หน่วย: บาท)

ปี	รายรับรวม	ต้นทุนรวม	รายรับสุทธิ	% อัตราคิดลด 8	มูลค่าปัจจุบัน		
					รายรับ	ต้นทุน	สุทธิ
0	0	15,790,000	-15,790,000	1.00	0	15,790,000	15,790,000
1	4,139,450	2,690,796	1,448,654	0.93	3,849,689	2,502,440	1,347,248
2	4,139,450	2,564,508	1,574,942	0.86	3,559,927	2,205,477	1,354,450
3	4,139,450	2,619,975	1,519,475	0.79	3,311,560	2,095,980	1,215,580
4	4,139,450	2,677,258	1,462,192	0.74	3,063,193	1,981,171	1,082,022
5	4,139,450	2,736,418	1,403,032	0.68	2,814,826	1,860,764	954,062
6	4,139,450	2,795,418	1,344,032	0.63	2,607,854	1,761,114	846,740
7	4,139,450	2,853,347	1,286,103	0.58	2,400,881	1,654,941	745,940
8	4,139,450	2,944,456	1,194,994	0.54	2,235,303	1,590,006	645,297
9	4,139,450	3,007,397	1,132,053	0.50	2,069,725	1,503,699	566,026
10	4,139,450	2,980,567	1,158,883	0.46	1,904,147	1,371,061	533,086
11	4,139,450	3,136,973	1,002,477	0.43	1,779,964	1,348,899	431,065
12	4,139,450	3,204,249	935,201	0.40	1,655,780	1,281,700	374,080
13	4,139,450	3,274,984	864,466	0.37	1,531,597	1,211,744	319,852
14	4,139,450	3,347,842	791,608	0.34	1,407,413	1,138,266	269,147
15	4,139,450	3,422,885	716,565	0.32	1,324,624	1,095,323	229,301
16	4,139,450	3,501,580	637,870	0.29	1,200,441	1,015,458	184,982
17	4,139,450	3,579,794	559,656	0.27	1,117,652	966,544	151,107
18	4,139,450	3,661,796	477,654	0.25	1,034,863	915,449	119,414
19	4,139,450	3,746,258	393,192	0.23	952,074	861,639	90,434
20	4,139,450	3,833,253	306,197	0.21	869,285	804,983	64,301
รวม	82,789,000	78,369,755	4,419,244	10.83	40,690,794	44,956,659	-4,265,865

$$\text{NPV} = 40,690,794 - 44,956,659 = -4,265,865$$

$$\text{BCR} = 40,690,794 / 44,956,659 = 0.91$$

3. อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ ณ อัตราคิดลดที่ร้อยละ 3 ให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ 172,264 บาท จึงทดลองใช้อัตราส่วนที่สูงขึ้นอีกคือ อัตราคิดลดที่ร้อยละ 4 ให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ - 960,763 บาท แสดงว่า อัตราผลตอบแทนของโครงการจะอยู่ระหว่างร้อยละ 3 - 4 ต่อปี

ดังนั้น อัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ มีค่าเท่ากับ 0 สามารถคำนวณ โดยโดยใช้วิธีเทียบบัญชีได้ดังนี้

ส่วนต่างของมูลค่าปัจจุบัน $172,264 - (-960,763) = 1,133,072$ บาท คิดเป็นส่วนต่างอัตราคิดลดที่ร้อยละ 1 ดังนั้นหากส่วนต่างมูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 1,133,072 บาท จะคิดเป็นส่วนต่างอัตราคิดลดที่ $(172,264 / 1,133,072 = 0.15)$ เพราะฉะนั้นอัตราคิดลดที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 0 คือ ร้อยละ $3 + 0.15$ เท่ากับร้อยละ 3.15 (ตารางที่ 5.20)

มูลค่าโครงการมีค่าผลตอบแทนภายในของโครงการร้อยละ 3.15 ต่อปี ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์เท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนของโครงการ เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในปัจจุบันที่ร้อยละ 0.10 -1.25 ต่อปี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2553) ผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการมีค่ามากกว่า

ตารางที่ 5.20 อัตราผลตอบแทนภายในของตลาดกลางสินค้าเกษตรในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผง
สินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท

(หน่วย: บาท)

ปี	รายรับรวม	ต้นทุนรวม	รายรับสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ % อัตราคิดลด 3	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ % อัตราคิดลด 4
0	0	15,790,000	-15,790,000	- 15,790,000	- 15,790,000
1	4,139,450	2,690,796	1,448,654	1,405,194	1,390,708
2	4,139,450	2,564,508	1,574,942	1,480,445	1,448,947
3	4,139,450	2,619,975	1,519,475	1,382,722	1,337,138
4	4,139,450	2,677,258	1,462,192	1,286,729	1,242,863
5	4,139,450	2,736,418	1,403,032	1,206,608	1,150,486
6	4,139,450	2,795,418	1,344,032	1,128,987	1,061,785
7	4,139,450	2,853,347	1,286,103	1,041,743	977,438
8	4,139,450	2,944,456	1,194,994	944,046	872,346
9	4,139,450	3,007,397	1,132,053	871,680	792,437
10	4,139,450	2,980,567	1,158,883	857,573	776,451
11	4,139,450	3,136,973	1,002,477	721,783	651,610
12	4,139,450	3,204,249	935,201	654,641	579,825
13	4,139,450	3,274,984	864,466	587,837	518,679
14	4,139,450	3,347,842	791,608	522,461	451,217
15	4,139,450	3,422,885	716,565	458,601	394,111
16	4,139,450	3,501,580	637,870	395,479	338,071
17	4,139,450	3,579,794	559,656	341,390	285,425
18	4,139,450	3,661,796	477,654	281,816	234,051
19	4,139,450	3,746,258	393,192	224,120	184,800
20	4,139,450	3,833,253	306,197	168,408	140,850
รวม	82,789,000	78,369,755	4,419,244	172,264	- 960,763

IRR = 3.15

4.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test)

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนจะเป็นการวิเคราะห์ว่าตลาดกลางสินค้าเกษตรจะทนต่อการเพิ่มขึ้นของต้นทุน และการลดลงของผลตอบแทนได้ร้อยละเท่าใด ที่จะทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 0

4.2.1 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุน (SVT_c) หมายถึง ต้นทุนของโครงการสามารถเพิ่มขึ้นได้สูงสุดร้อยละเท่าไรก่อนจะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์คำนวณได้จาก

$$SVT_c = \frac{NPV}{PVC} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_c = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVC = มูลค่าปัจจุบันด้านต้นทุน

แทนค่าจากสูตร

$$\begin{aligned} SVT_c &= (6,136,425 / 45,170,769) \times 100 \\ &= \text{ร้อยละ } 13.58 \end{aligned}$$

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านต้นทุน

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านต้นทุนได้เท่ากับ ร้อยละ 13.58 ซึ่งหมายความว่า การให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรจะยังคุ้มค่าต่อการลงทุน หากต้นทุนหากต้นทุนในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรไม่เพิ่มขึ้นมากกว่า ร้อยละ 13.58

4.2.2 การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลประโยชน์ (SVT_b) หมายถึง ผลประโยชน์ของโครงการสามารถลดลงได้ร้อยละเท่าไร ก่อนจะทำให้ NPV มีค่าเท่ากับศูนย์คำนวณได้จาก

$$SVT_b = \frac{NPV}{PVB} \times 100$$

กำหนดให้ SVT_b = Switching Value Test มีหน่วยเป็นร้อยละ

NPV = มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ

PVB = มูลค่าปัจจุบันด้านผลประโยชน์

แทนค่าจากสูตร

$$\begin{aligned} SVT_b &= (6,136,425 / 51,307,194) \times 100 \\ &= 11.96 \end{aligned}$$

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านผลประโยชน์

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านผลประโยชน์ได้เท่ากับร้อยละ 18 ซึ่งหมายความว่า การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรจะยังคุ้มค่าต่อการลงทุน หากผลประโยชน์ที่ได้รับจากการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรลดลงไม่เกินร้อยละ 18

โครงการจัดตั้งตลาดกลางเพื่อเป็นจุดศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตรในราคายุติธรรมให้กับผู้ผลิต และเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกรมีทางเลือกในการขายผลผลิตมากขึ้นนั้น การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรเพื่อรองรับตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งผลการคำนวณโครงการมีความเหมาะสมในการลงทุน และมีระยะเวลาคืนทุน 6.33 ปี (อ้างอิง ภาคผนวก) ในขณะที่ผลการคำนวณโครงการในกรณีที่เก็บค่าเช่าแผงเดือนละ 1,000 บาท ไม่มีความเหมาะสมในการลงทุน โดยมีรายละเอียดเปรียบเทียบดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 5.21)

ตารางที่ 5.21 ผลการวิเคราะห์โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตร

รายการ	NPV (บาท)	BCR (ร้อยละ)	IRR (เท่า)
เก็บค่าเช่าแผงเดือนละ 1,500 บาท	6,136,425	1.14	8.73
เก็บค่าเช่าแผงเดือนละ 1,000 บาท	- 4,265,865	0.99	3.15

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด จังหวัดน่าน เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ทำธุรกิจหลายด้าน คือธุรกิจการเงิน (รับฝากและให้เงินกู้แก่สมาชิก) จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้สมาชิกในราคายุติธรรม รวบรวมผลผลิตที่ได้จากสมาชิก จำหน่ายน้ำมัน และแปรรูปผลผลิตการเกษตร นอกจากนั้นยังมี โครงการส่งเสริมอาชีพและฟื้นฟูอาชีพของสมาชิก และ โครงการอื่น ๆ เพื่อเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกของสหกรณ์ นอกจากธุรกิจที่มีในปัจจุบันสหกรณ์ยังมีความต้องการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร เพื่อเป็นสถานที่รองรับสินค้าเกษตรของสมาชิกในระยะยาว เพื่อสร้างตลาดกลางที่สามารถจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรตามกลไกของตลาด เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าที่มีความสะดวกในการค้าขาย และทำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

โดยในส่วนแรกจะทำการศึกษาผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสามารถทางการเงินของสหกรณ์ และศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ทั้งนี้ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์ โดยการศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร รายงานต่าง ๆ รวมถึงสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

การศึกษาถึงผลการดำเนินการโดยแนวคิด CAMEL Analysis ผลการวิเคราะห์ในรอบปีบัญชี 2552 ระบุว่าสหกรณ์ดำเนินการในทุกมิติของการเงินได้ในเกณฑ์ดี โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ระบุว่าสหกรณ์มีความเพียงพอของเงินทุนในระดับที่ดี โดยสหกรณ์ใช้ส่วนของทุนในการบริหารงานสหกรณ์มากกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ทั้งระบบ ทำให้อัตรานี้สินต่อทุนมีค่าที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบ แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้ผลตอบแทนต่อส่วนของทุนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบ อย่างไรก็ตามแล้วถือว่ามีความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงในเกณฑ์ดี ในขณะที่การวิเคราะห์คุณภาพของสินทรัพย์ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า สหกรณ์มีคุณภาพของสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ดี สามารถทำกำไรและสร้างการเติบโตให้แก่สินทรัพย์ของสหกรณ์ได้

อัตราส่วนขีดความสามารถในการทำกำไร ซึ่งว่าภาพรวมของการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัดในปี 2552 อยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากการเติบโตของกำไรต่อสมาชิก เงินออม และกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อน สหกรณ์ควรรักษามาตรฐานการดำเนินงานไว้ให้ดีต่อไปเพื่อให้สหกรณ์สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง ในขณะที่อัตราส่วนขีดความสามารถในการบริหารของสหกรณ์ มีการเติบโตในธุรกิจที่ดี พร้อมกันนี้อัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่อง มีผลการวิเคราะห์สภาพคล่องในเกณฑ์ดี ทั้งทุนหมุนเวียนที่ดีกว่าค่าเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบ การหมุนเวียนของสินค้าคงคลังที่ดี และอายุเฉลี่ยของสินค้าที่มีระยะเวลาสั้น

ความเป็นไปได้ทางการเงินในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด

ในส่วนนี้ใช้เกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุนมาใช้ในการวิเคราะห์ห้อยู่ 3 ตัวด้วยกัน คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนที่ได้จากการลงทุนว่ามีมูลค่าเท่าไร สมควรที่จะทำการลงทุนหรือไม่ พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์โครงการในกรณีที่โครงการต้องเผชิญความไม่แน่นอน คือ การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน ทั้งทางด้านต้นทุนและผลประโยชน์ของโครงการ

จากการคำนวณพบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการจะได้เท่ากับ 6,136,425 บาท ซึ่งหมายความว่า โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด มีความเป็นไปได้ทางการเงิน เป็นที่ยอมรับได้ หรือมีความเหมาะสมในการลงทุน

เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.14 เท่า หมายความว่า ลงทุนไป 1 บาท จะได้รับผลตอบแทนกลับมา 1.14 บาท แสดงว่าโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด มีความเหมาะสมในการลงทุน

ในด้านของอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ พบว่ามีค่าเท่ากับร้อยละ 8.73 ต่อปี หมายความว่า ลงทุนไป 100 บาท จะได้รับผลกำไร 8.73 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันที่ร้อยละ 0.10 -1.25 ต่อปี แสดงว่าโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด มีความเหมาะสมในการลงทุน

ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงินของการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงขายสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท

จากการคำนวณพบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการจะได้เท่ากับ - 4,265,865 บาท ซึ่งหมายความว่า โครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ไม่มีความเหมาะสมในการลงทุน

เมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.91 เท่า หมายความว่า ลงทุนไป 1 บาท จะขาดทุน 0.09 บาท แสดงว่าโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด ไม่มีความเหมาะสมในการลงทุน

ในด้านของอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ พบว่ามีค่าเท่ากับร้อยละ 3.15 ต่อปี หมายความว่า ลงทุนไป 100 บาท จะได้รับผลกำไร 3.15 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในปัจจุบันที่ร้อยละ 0.10 -1.25 ต่อปี แสดงว่าโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด มีความเหมาะสมในการลงทุน

สรุปผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของโครงการ ในกรณีที่กำหนดให้ค่าเช่าแผงขายสินค้าที่อัตราเดือนละ 1,000 บาท ไม่มีความเหมาะสมในการลงทุน

ผลการวิเคราะห์การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านต้นทุนเท่ากับร้อยละ 13.58 หมายความว่า การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด จะยังมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน หากต้นทุนในการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรไม่เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 13.58

ผลการทดสอบค่าความแปรเปลี่ยนทางด้านผลประโยชน์เท่ากับร้อยละ 11.96 หมายความว่า การจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด จะยังมีความคุ้มค่าต่อการลงทุน หากผลประโยชน์ที่ได้รับจากการจากการให้บริการตลาดกลางสินค้าเกษตรลดลงไม่เกินร้อยละ 11.96

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการดำเนินงานทางด้านการเงินเพียงด้านเดียว โดยยังไม่ได้พิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสถาบัน และด้านสังคม ดังนั้นหากจะทำการศึกษารoundต่อไป ควรพิจารณาความเหมาะสมด้านต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อให้การพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการแสดงถึงความเหมาะสมอย่างครอบคลุมทุกด้าน

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

1. การศึกษาผลการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรทำวังผา จำกัด พบว่าสหกรณ์ควรนำเงินทุนจากภายนอก เช่น เงินรับฝาก มาใช้ในการบริหารงานให้มากขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจให้มากขึ้น เพิ่มการหมุนเวียนของสินทรัพย์ และทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกได้มากขึ้น

2. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ควรมีการลงทุนในโครงการ เพราะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ภายใต้ข้อสมมุติที่กำหนดในการวิจัย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรกันยา ช่วยพิทักษ์. 2546. การศึกษาธุรกิจของคนกลางส้มเขียวหวานที่ตลาดกลางส้มเขียวหวาน
ในบริเวณตลาดไท จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์. 2552. โครงการจัดทำรูปแบบตลาดกลางสินค้าเกษตรภาครัฐ
(Online). www.dit.go.th, 12 มิถุนายน 2552.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2548. คู่มือการประยุกต์ใช้ **Camels
Analysis** วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (Online).
http://203.154.183.18/ewt/statistic/download/camels_apply.pdf, 7 กรกฎาคม 2552.

_____. 2552. รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์ทุกประเภท ประจำปี 2552.
กลุ่มวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ.

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2553. คู่มือกองทุนพัฒนาสหกรณ์ ปี 2553.
(Online). http://www.cpd.go.th/ewt/web_cpd/kn_law04.html, 30 ตุลาคม 2552.

กุลยา อนุโลก. 2546. ตลาดกลางผักและผลไม้ของสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

คลังปัญญาไทย. 2553. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ (Online). [http://www.panyathai.
or.th/wiki/index.php](http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php), 30 เมษายน 2553.

จันทนา จันทโร. 2536. การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม.
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

จุฑาทิพย์ ภักธราวาท. 2540. “การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์กร / สถาบันด้านการตลาด สำหรับผลิตภัณฑ์กลุ่มสตรีสหกรณ์ในประเทศไทย.” วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 4 (2): 99.

ชัชวาล วิลาสมงคลชัย. 2544. ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งตลาดกลางผัก-ผลไม้ ภาค ตะวันออก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ. 2544. พิมพ์ครั้งที่ 4. เศรษฐศาสตร์การวิเคราะห์โครงการ. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฐาปนา ฉันทไพศาล. 2542. การบริหารโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์ม และโซเท็กซ์.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2553. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ (Online). http://www.bot.or.th/Thai/Statistics/FinancialMarkets/Interstrate/_layouts/application/interest_rate/IN_Rate.aspx, 30 เมษายน 2553.

พนวิวัฒน์ ปานเจริญ. 2553. Site Product Consultant บริษัท บลูสโคป ไลसाจ ประเทศไทย จำกัด. สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2553.

มานะ บุญสร้าง. 2553. เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด. สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2552.

วินัย หารตะ. 2552. ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด. สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2552.

วิเศษ เดชนครินทร์. 2535. การพัฒนาและจัดตั้งตลาดกลางผักและผลไม้ จังหวัดนครราชสีมา. กองส่งเสริมและพัฒนาการตลาด, กรมการค้าภายใน.

ศิริลักษณ์ กมล, ชายผล ศรีเจริญจิตต์, สายสมร เขื่อนศิริมงคล. 2543. การจัดการการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปเกษตรของชุมชน ต.ป่าใหม่ อ.พรวัง จ. เชียงใหม่. โครงการวิจัยวิชาการ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- สถาบันคีนันแห่งเอเชีย. 2547. รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง
ตลาดกลางและระบบกระจายสินค้าเกษตรคุณภาพ. (Online). www.dit.go.th/.../200767Z5
C3_โครงการ ตลาดกลางสินค้าเกษตรภาคตะวันออกพาณิชย์จังหวัด.doc., 30 มีนาคม 2553.
- สมภพ ตติยาภรณ์. 2539. รายงานการศึกษาความเป็นไปได้โครงการตลาดกลางผักและผลไม้ของ
สหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี. กลุ่มงานวิจัยด้านพัฒนาระบบสหกรณ์,
กรมส่งเสริมสหกรณ์.
- สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จำกัด. 2553. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2552 – 31
มีนาคม 2551.
- _____. 2552. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2551 – 31 มีนาคม 2552.
- _____. 2551. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2550 – 31 มีนาคม 2551.
- _____. 2550. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2549 – 31 มีนาคม 2551.
- _____. 2549. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2548 – 31 มีนาคม 2549.
- _____. 2548. รายงานกิจการประจำปี รอบปีบัญชี 1 เมษายน 2547 – 31 มีนาคม 2548.
- สาวิตรี คชสารมณี. 2548. การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ในการตั้ง
โรงงานนมผงของชุมนุมสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย จำกัด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. 2553. อัตราค่าเบี้ย
ประกันภัยอาคารสิ่งก่อสร้าง (Online). <http://www.oic.or.th/th/home/index.php>., 30
พฤษภาคม 2553.

หฤทัย มีนะพันธ์. 2544. หลักการวิเคราะห์โครงการ: ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ระยะเวลาคืนทุนของโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตร

(บาท)

ปี	ค่าลงทุน	ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงาน	ผลตอบแทน	ผลตอบแทนสุทธิ
0	15,790,000	0	0	0
1		2,690,796	5,219,450	2,528,654
2		2,564,508	5,219,450	2,654,942
3		2,619,975	5,219,450	2,599,475
4		2,677,258	5,219,450	2,542,192
5		2,736,418	5,219,450	2,483,032
6		2,954,018	5,219,450	2,265,432
7		2,853,347	5,219,450	2,366,103
รวม	15,790,000	19,096,320	36,536,150	17,439,830

$$\begin{aligned} \text{ระยะเวลาคืนทุน} &= \frac{15,790,000}{2,491,404} \\ &= 6.33 \text{ ปี} \end{aligned}$$

ระยะเวลาคืนทุนของโครงการตลาดกลางสินค้าเกษตรในกรณีเก็บค่าเช่าเดือนละ 1,000 บาท

(บาท)

ปี	ค่าลงทุน	ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินงาน	ผลตอบแทน	ผลตอบแทนสุทธิ
0	15,790,000	0	0	0
1		2,690,796	4,139,450	1,448,654
2		2,564,508	4,139,450	1,574,942
3		2,619,975	4,139,450	1,519,475
4		2,677,258	4,139,450	1,462,192
5		2,736,418	4,139,450	1,403,032
6		2,795,418	4,139,450	1,344,032
7		2,853,347	4,139,450	1,286,103
8		2,944,456	4,139,450	1,194,994
9		3,007,397	4,139,450	1,132,053
10		2,980,567	4,139,450	1,158,883
11		3,136,973	4,139,450	1,002,477
12		3,204,249	4,139,450	935,201
13		3,274,984	4,139,450	864,466
รวม	15,790,000	37,486,346	53,812,850	16,326,506

$$\begin{aligned} \text{ระยะเวลาคืนทุน} &= \frac{15,790,000}{1,255,885} \\ &= 12.57 \text{ ปี} \end{aligned}$$

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ -นามสกุล	นางสาวนันท์นภัส มาลัย
วัน เดือน ปี ที่เกิด	1 พฤศจิกายน 2526
สถานที่เกิด	จังหวัด นนทบุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขต บพิตรพิมุข จักรวรรดิ

